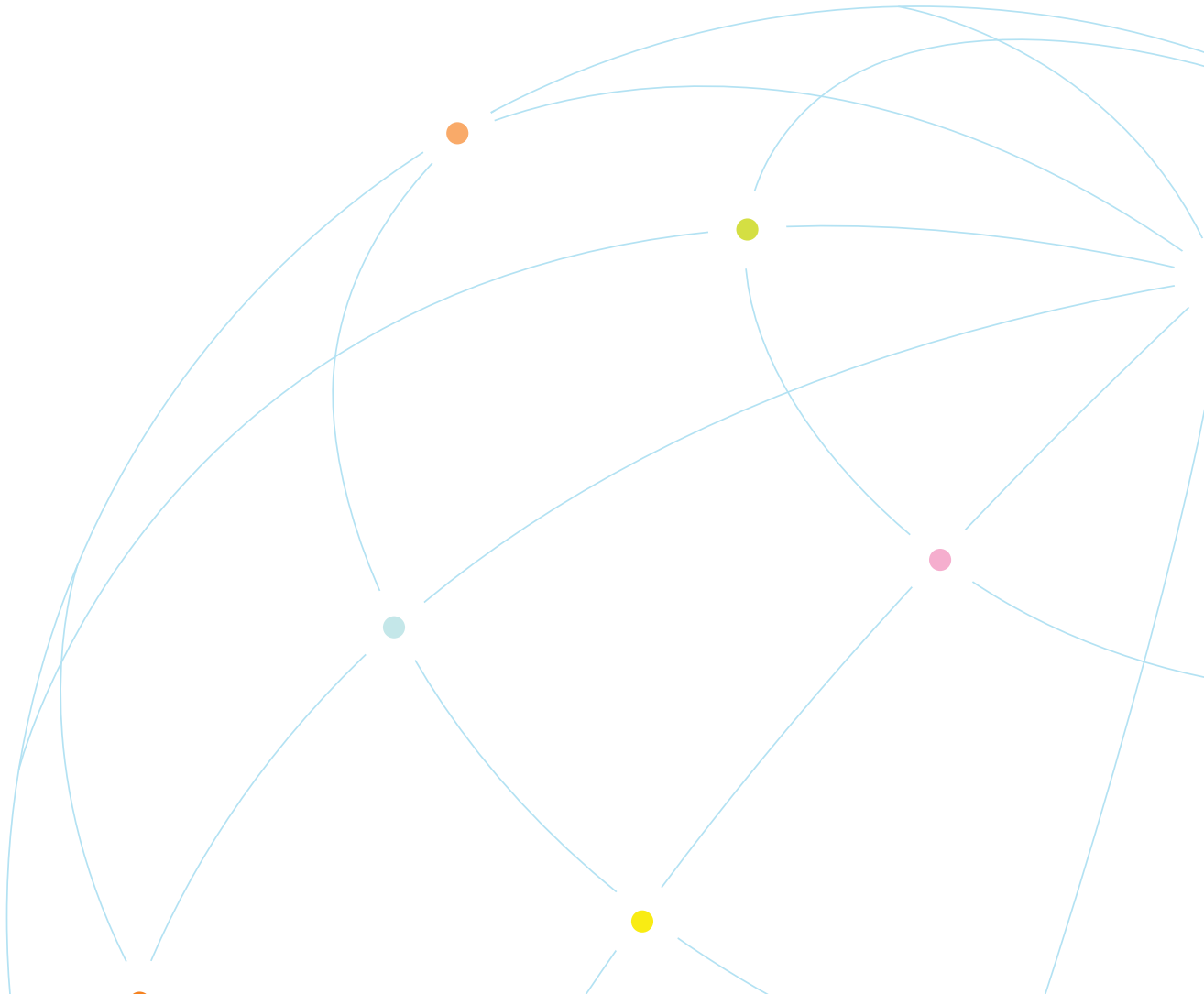

IRMA GARAM

Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012

3/2013

TIETOA JA TILASTOJA -RAPORTTI

Sisältö

1 Lukijalle	2
2 Tiedon keruu ja määrittelyt	3
3 Yhteenveto: Korkeakoulujen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus vuonna 2012	4
4 Pitkäkestoinen opiskelijaliikkuvuus	10
4.1 Trendi 2000–2012	10
4.2 Kehitys 2011–2012 sekä tasapaino tulijoiden ja lähtijöiden välillä	11
4.3 Aktiivisuus opiskelijaliikkuvuudessa	14
4.4 Opiskelijaliikkuvuus alueittain	18
4.5 Vaihto-opiskelu ja harjoittelu	19
4.6 Liikkuvuusjärjestelyt	20
4.7 Yhteistyömaat ja maanosat	23
4.8 Opintoaste ja koulutuksen tyyppi	25
4.9 Sukupuoli	26
4.10 Liikkuvuusjakson kesto	26
5 Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus	28
5.1 Trendi 2005–2012	28
5.2 Korkeakouluittain	28
5.3 Koulutusaloittain	29
5.4 Yhteistyömaat lyhytkestoisessa liikkuvuudessa	31
6 Ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus	32
LIITE 1 Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus maanosittain ja maittain 2012	34

Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012

1 Lukijalle

Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO kerää ja julkaisee vuosittain tilastoja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toimivien¹ yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kansainvälisestä opiskelijaliikkuvuudesta sekä ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuudesta². Tässä raportissa esitellään CIMOn ja korkeakoulujen vuoden 2012 tiedonkeruun tulokset.

Korkea-asteen lisäksi CIMO kerää ja julkaisee kansainvälisen liikkuvuuden tilastoja myös ammatillisesta koulutuksesta.

Tilastoraportit kansainvälisestä liikkuvuudesta sekä korkea-asteella että ammatillisessa koulutuksessa löytyvät pdf-versioina CIMOn verkkopalvelusta osoitteessa www.cimo.fi.

CIMO julkaisee myös koonteja ja katsauksia kansainvälisestä liikkuvuudesta Faktaa – Tietoa ja tilastoja - julkaisuissa, joita saa sekä painotuotteina että pdf-muotoisina CIMOn verkkopalvelusta.

CIMOn verkkopalveluun on koottu myös muiden tahojen keräämiin tilastoihin perustuvia taulukoita ja kuvioita niille, jotka tarvitsevan yksityiskohtaisempaa numerotietoa kansainvälisestä liikkuvuudesta eri koulutusasteilla www.cimo.fi | Näkökulmia kansainvälistymiseen | Tietoa ja tilastoja | Opiskelijoiden ja oppilaitosten henkilökunnan kansainvälinen liikkuvuus.

¹ Tilastoinnissa eivät ole mukana puolustushallinnon alainen Maanpuolustuskorkeakoulu, sisäasiainministeriön alainen Poliisiammattikorkeakoulu sekä Ahvenanmaalla Högskolan på Åland.

² Myös yliopistojen kansainvälistä opettaja- ja tutkijaliikkuvuutta tilastoidaan, mutta näitä tietoja ei kerätä CIMOn toimesta.

2 Tiedon keruu ja määritelmät

CIMO kerää korkeakouluista tammikuussa tiedot edellisen kalenterivuoden aikana alkaneista ulkomaanjaksoista. Kansainvälisellä liikkuvuudella tarkoitetaan tässä opiskelijoiden tai opettajien ja asiantuntijoiden fyysistä liikkumista opiskelu- tai työskentelytarkoituksessa Suomen rajojen yli. Lähtökohtana opiskelijaliikkuvuuden tilastoinnissa on, että opiskelija suorittaa ulkomailla *osan tutkinnostaan, mutta ei koko tutkintoa*. Opiskelija voi olla ulkomailla joko opiskelemassa tai opintoihin kuuluvassa kansainvälisessä harjoittelussa. Liikkuminen voi tapahtua ohjelman kautta (esim. Erasmus, Nordplus), korkeakoulujen tekemien kansainvälisten sopimusten puitteissa tai opiskelijan omien järjestelyjen ja rahoituksen tuloksena.

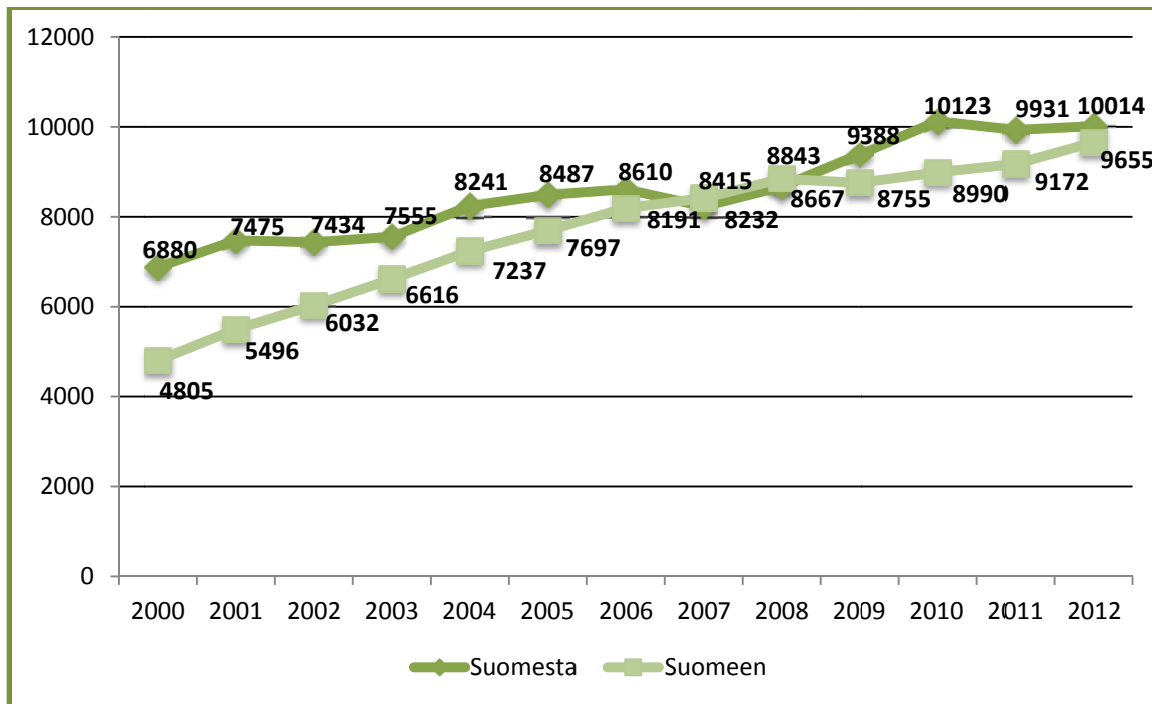
Sekä opiskelijoiden että opettajien ja asiantuntijoiden kansainvälinen liikkuvuus jaetaan pitkä- ja lyhytkestoiseen. *Pitkäkestoista* opiskelijaliikkuvuutta ovat vähintään kolme kuukautta kestävät ulkomaanjaksot ja opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta vähintään yhden kuukauden mittaiset jaksot. *Lyhytkestoista* opiskelijaliikkuvuutta ovat alle kolme kuukautta, mutta vähintään viikon kestävät ulkomaanjaksot. Lyhytkestoista opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta ovat alle kuukauden, mutta vähintään viikon mittaisen jaksot.

Tieto kansainvälisestä liikkuvuudesta kerätään henkilö pohjaisesti. Vuoden 2011 tiedonkeruussa kerättiin ensimmäistä kertaa henkilö pohjaisena myös tiedot yliopistojen lyhytkestoisesta opiskelijaliikkuvuudesta. Aikaisemmin se on kerätty summattietoina. Henkilö pohjainen tiedonkeruu mahdollistaa monipuolisempien tarkastelujen tekemisen myös lyhyistä liikkuvuusjaksoista.

3 Yhteenveto: Korkeakoulujen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus vuonna 2012

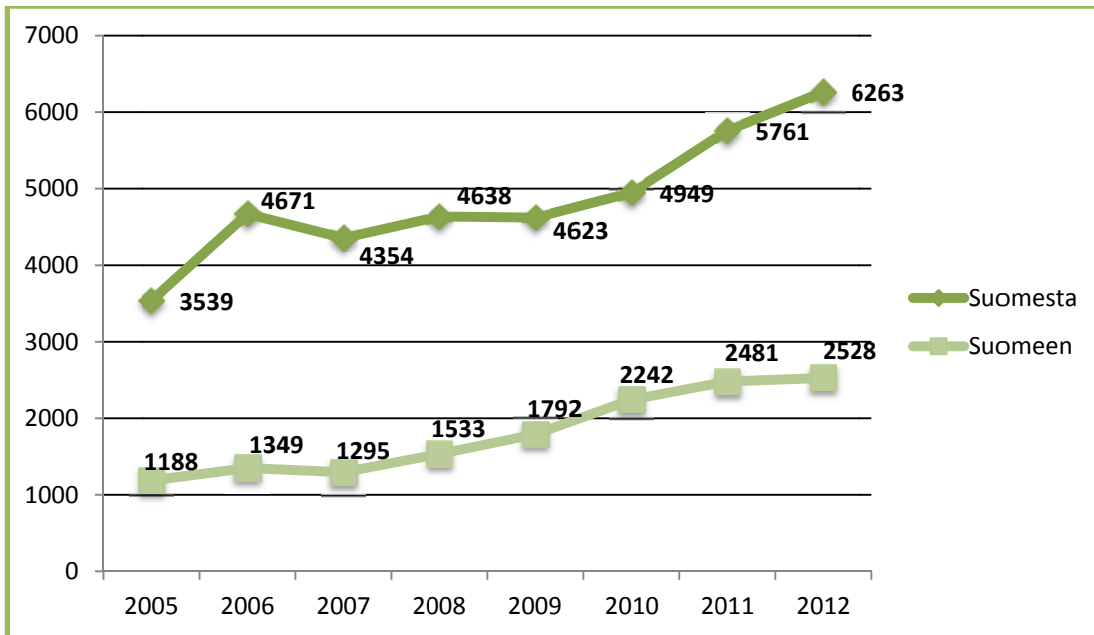
Kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden kehitys

- Suomesta lähti 10 014 opiskelijaa vähintään 3 kuukauden mittaiselle ulkomaanjaksolle, heistä 5163 yliopistosta, 4851 ammattikorkeakoulusta.
- Suomesta ulkomaille lähtevien määrä kasvoi edellisvuodesta vajaalla sadalla henkilöllä eli 0,8 prosentilla, yliopistoissa kasvua oli 74 ja ammattikorkeakouluissa 9 ulkomaanjakson verran.
- Ulkomaanjaksolle lähtevistä yliopisto-opiskelijoista 14 prosenttia lähtee harjoitteluun, ammattikorkeakouluopiskelijoista 40 prosenttia.
- Yliopisto-opiskelijoiden ulkomaanjakson keskipituus on 5,5 kuukautta, ammattikorkeakouluopiskelijoiden 4,6 kuukautta.
- Suomeen tuli 9655 ulkomaalaista opiskelijaa vähintään 3 kuukauden mittaiselle jaksolle, heistä 5827 yliopistoihin, 3828 ammattikorkeakouluihin.
- Saapuvien määrä kasvoi edellisvuodesta vajaalla 500 henkilöllä eli 5,3 prosentilla. Yliopistoihin saapuvien määrä kasvoi 6,4 prosenttia, ammattikorkeakouluihin saapuvien määrä 3,5 prosenttia.

Kuvio 1. Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus korkeakouluissa 2000–2012

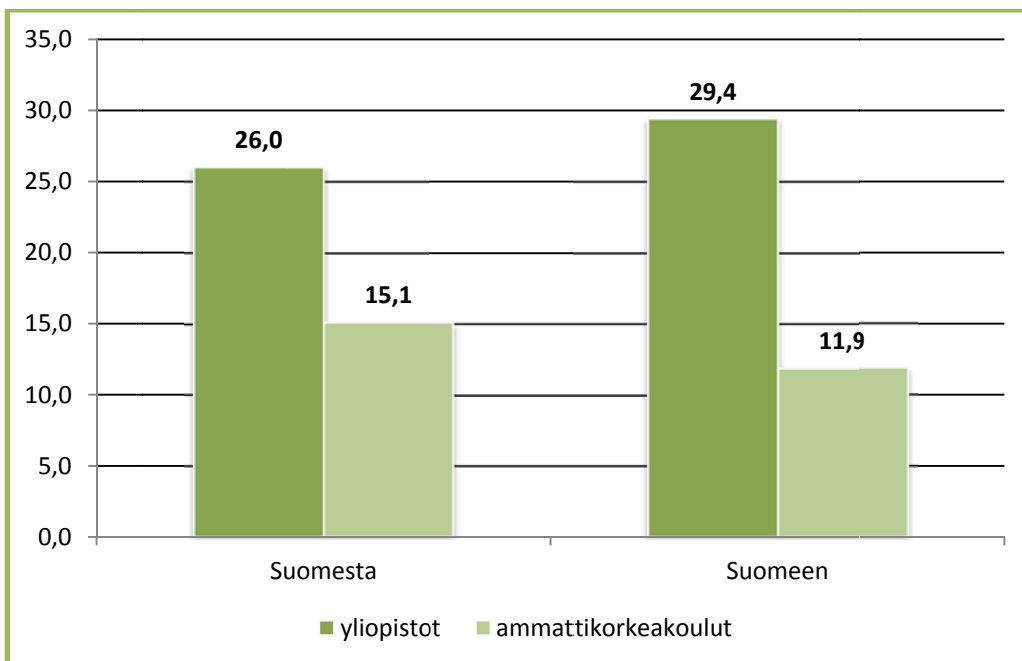
- Lisäksi Suomesta lähti lyhytkestoiselle, alle 3 kuukauden mittaiselle ulkomaanjaksolle yli 6 000 opiskelijaa, heistä yliopistoista 1 526 ja ammattikorkeakouluista 4 737
- Lyhytkestoiselle ulkomaanjaksolle lähtevien määrä lisääntyi sekä yliopisto- että ammattikorkeakoulusektorilla (yliopistoissa 12 %, ammattikorkeakouluissa 8 %).
- Suomeen tuli lyhytkestoiselle jaksolle selvästi vähemmän ulkomaalaisia opiskelijoita eli runsaat 2 500 henkilöä.
- Lyhytkestoinen liikkuvuus ulkomailta Suomeen kasvoi 47 henkilöllä viime vuodesta eli 2 prosentilla.

Kuvio 2. Lyhytkestoinen (alle 3 kk) opiskelijaliikkuvuus korkeakouluissa 2005-2012

Pitkäkestoinen liikkuvuus suhteessa aloittaneiden määrään

- Kun vuosittain ulkomaille lähtevien määrän suhteuttaa uusien opiskelijoiden määrään, joka neljäs uusi opiskelija yliopistossa ja joka seitsemäs opiskelija ammattikorkeakoulussa lähtee ulkomaanjaksolle.
- Ulkomaanjaksolle lähtevien suhteellinen osuus aloittaneista on 2000-luvulla hieman kasvanut.

Kuvio 3. Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus suhteessa aloittaneiden määrään 2012, %

Opiskelijaliikkuvuus aloittain

Yliopistot vuonna 2012:

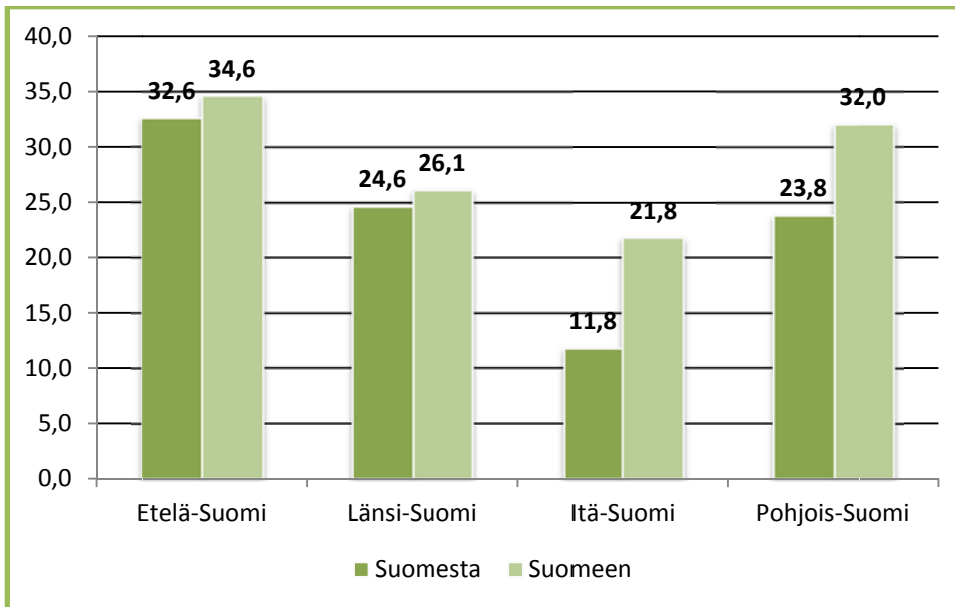
Suurimmat lähettäjät	Opiskelijaa	Pienimmät lähettäjät	Opiskelijaa
Kauppatiede	1308	Hammaslääketiede	5
Humanistinen	878	Eläinlääketiede	10
Teknillistieteellinen	859	Teatteri ja tanssi	11
Aktiivisimmat lähettäjät	Lähtijöitä suhteessa aloittaneisiin, %	Passiivisimmat lähettäjät	Lähtijöitä suhteessa aloittaneisiin, %
Oikeustiede	59,9	Hammaslääketiede	4,7
Kauppatiede	45,7	Terveystiede	7,7
Humanistinen	35,0	Luonnontiede	9,0
Suurimmat vastaanottajat	Opiskelijaa	Pienimmät vastaanottajat	Opiskelijaa
Teknillistiede	1299	Teatteri ja tanssi	6
Kauppatiede	1202	Teologia	11
Humanistinen	777	Hammaslääketiede	16
Aktiivisimmat vastaanottajat	Tulijoita suhteessa aloittaneisiin, %	Passiivisimmat vastaanottajat	Tulijoita suhteessa aloittaneisiin, %
Kuvataide	56,5	Teologia	3,9
Psykologia	51,8	Teatteri ja tanssi	9,8
Oikeustiede	50,1	Terveystiede	12,7

Ammattikorkeakoulut vuonna 2012:

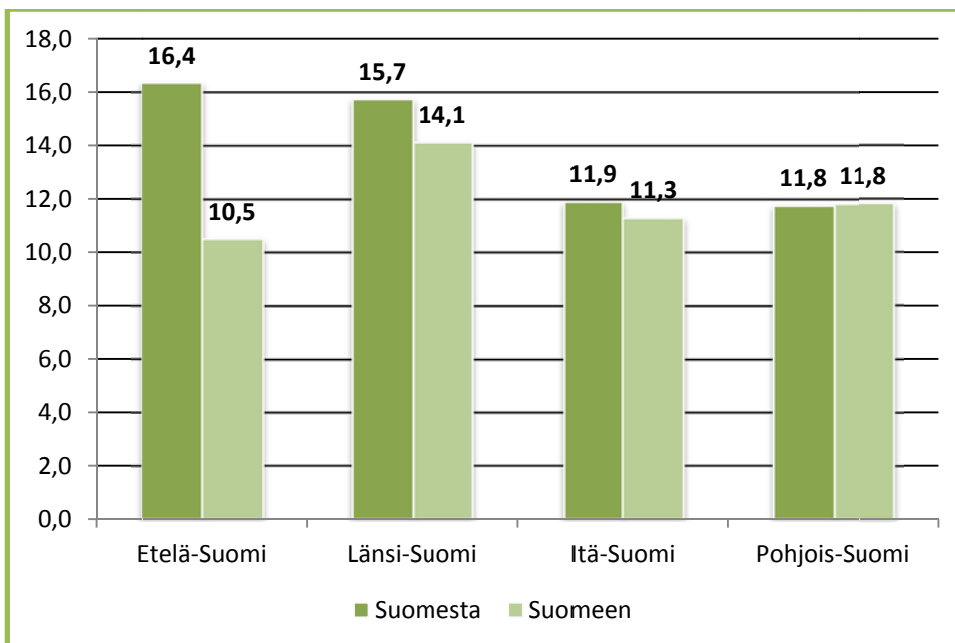
Suurimmat lähettäjät	Opiskelijaa	Pienimmät lähettäjät	Opiskelijaa
Yhteiskuntatiede, liiketalous ja hallinto	1505	Humanistinen ja kasvatustieteet	67
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	932	Luonnontiede	97
Tekniikka ja liikenne	921	Luonnonvara-ala	106
Aktiivisimmat lähettäjät	Lähtijöitä suhteessa aloittaneisiin, %	Passiivisimmat lähettäjät	Lähtijöitä suhteessa aloittaneisiin, %
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	31,6	Luonnontiede	7,3
Yhteiskuntatiede, liiketalous ja hallinto	21,3	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9,8
Kulttuuriala	20,7	Tekniikka ja liikenne	11,4
Suurimmat vastaanottajat	Opiskelijaa	Pienimmät vastaanottajat	Opiskelijaa
Yhteiskuntatiede, liiketalous ja hallinto	1472	Humanistinen ja kasvatustieteet	36
Tekniikka ja liikenne	796	Luonnonvara-ala	103
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	596	Luonnontiede	108
Aktiivisimmat vastaanottajat	Tulijoita suhteessa aloittaneisiin, %	Passiivisimmat vastaanottajat	Tulijoita suhteessa aloittaneisiin, %
Yhteiskuntatiede, liiketalous ja hallinto	20,8	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	6,3
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	15,1	Humanistinen ja kasvatustieteet	7,9
Kulttuuriala	14,9	Luonnontiede	8,1

Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus Suomen eri alueilla

- Etelä- ja Länsi-Suomen korkeakoulujen opiskelijat lähtevät ulkomaille aktiivisemmin, Itä- ja Pohjois-Suomesta lähdetään vähemmän
- Etelä- ja Länsi-Suomen ammattikorkeakoulut myös vastaanottavat ulkomaalaisia opiskelijoita aktiivisemmin. Yliopistosektorilla Etelä- ja Pohjois-Suomen yliopistot ovat aktiivisimpia vastaanottajia.

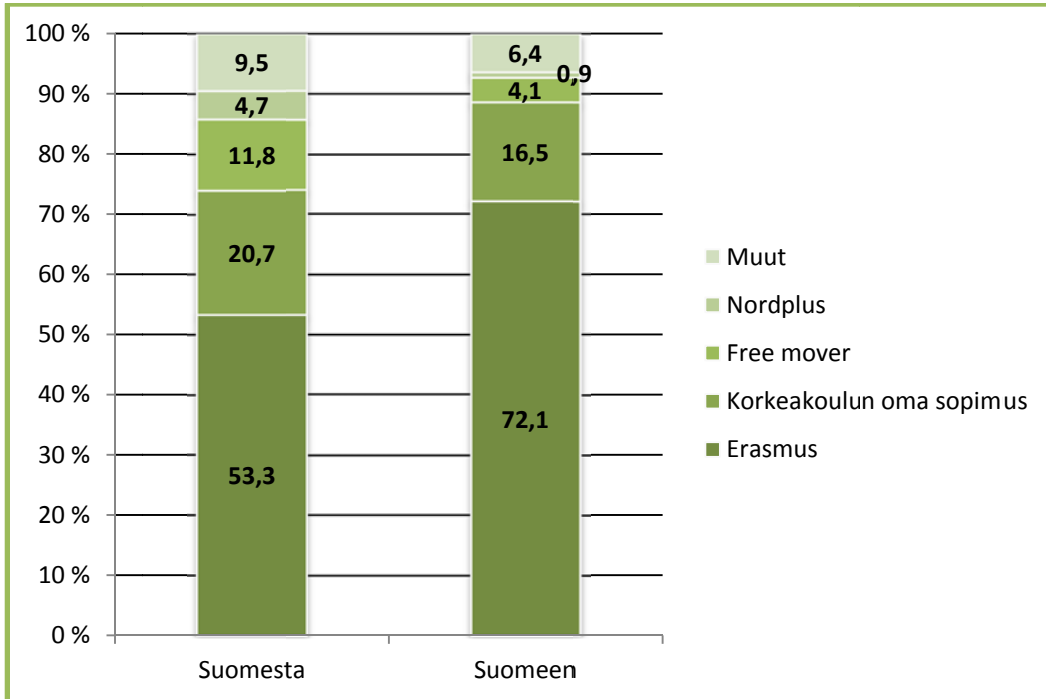
Kuvio 4. Yliopistojen opiskelijaliikkuvuus (yli 3 kk) suhteessa aloittaneiden määrään alueittain 2012, %

Kuvio 5. Ammattikorkeakoulujen opiskelijaliikkuvuus (yli 3 kk) suhteessa aloittaneiden määrään alueittain 2012, %

Liikkuvuusjärjestelyt

- Euroopan unionin Erasmus-ohjelma on suurin väylä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen.
- Erasmus-ohjelman osuus opiskelijaliikkuvuudesta Suomesta ulkomaille on viime vuosina hieman kasvanut, vastaavasti ohjelman osuus liikkuvuudesta Suomeen on vähentynyt.

Kuvio 6. Liikkuvuusjärjestelyt pitkäkestoisessa (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuudessa 2012, %

Yhteistyömaat ja -alueet

- 66 prosenttia ulkomaille yli 3 kuukaudeksi lähtevistä suuntaa Eurooppaan.
- Euroopan osuus suomalaisopiskelijoiden kohdealueena on viime vuosina pienentynyt lukuun ottamatta paria viimeisintä vuotta, jolloin maanosan osuus on hieman kasvanut. Vastaavasti Aasian osuus kohdealueena on kasvanut.
- 81 prosenttia Suomeen tulevista opiskelijoista tulee muualta Euroopasta.
- Euroopan osuus myös tulevien opiskelijoiden lähtöalueena on laskenut ja Aasian kasvanut.

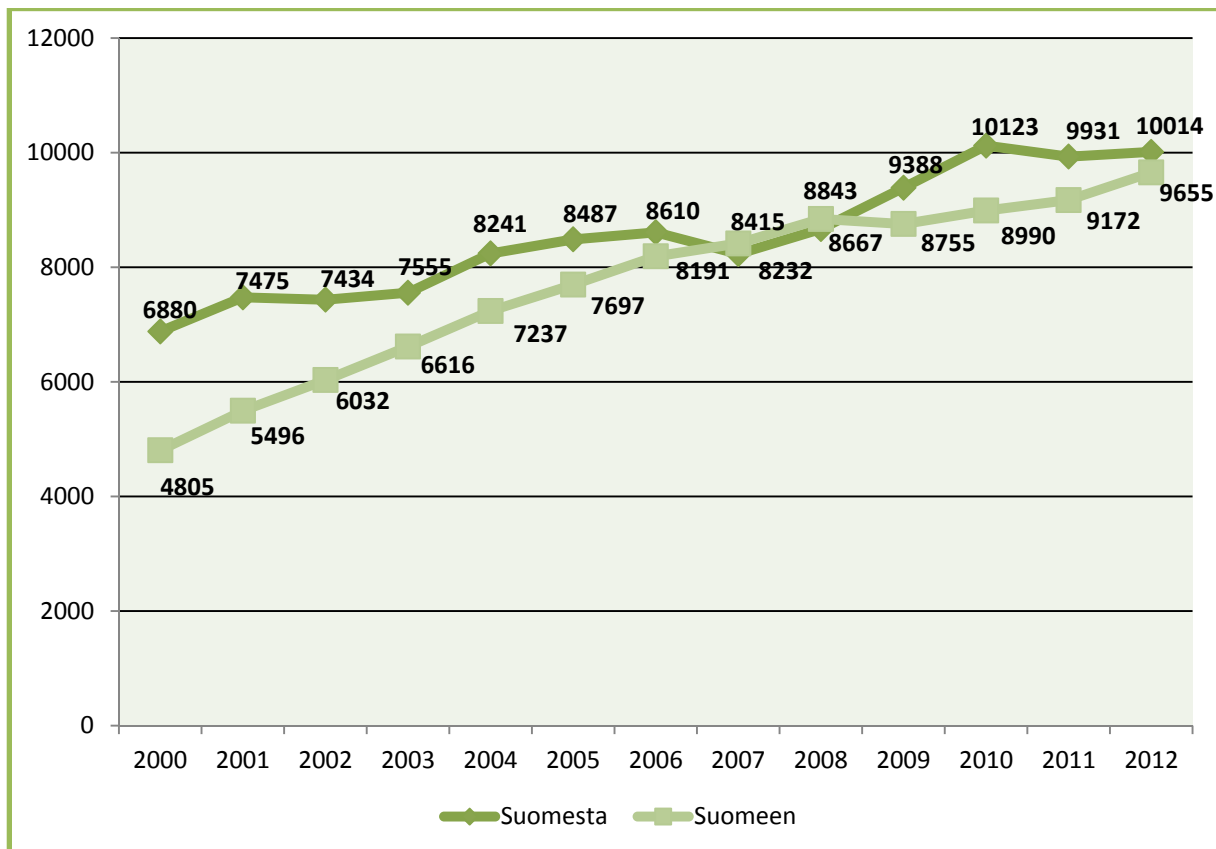
Suomesta	lkm	Suomeen	lkm
Saksa	1054	Saksa	1431
Espanja	792	Ranska	1216
Britannia	710	Espanja	895
Ruotsi	589	Italia	505
Ranska	539	Venäjä	474
Yhdysvallat	522	Tšekki	407
Alankomaat	467	Alankomaat	360
Kiina	434	Kiina	334
Itävalta	321	Belgia	322
Venäjä	256	Puola	291

Taulukko 1. Opiskelijaliikkuvuuden (yli 3 kk) 10 yleisintä kohde- ja lähtömaata 2012

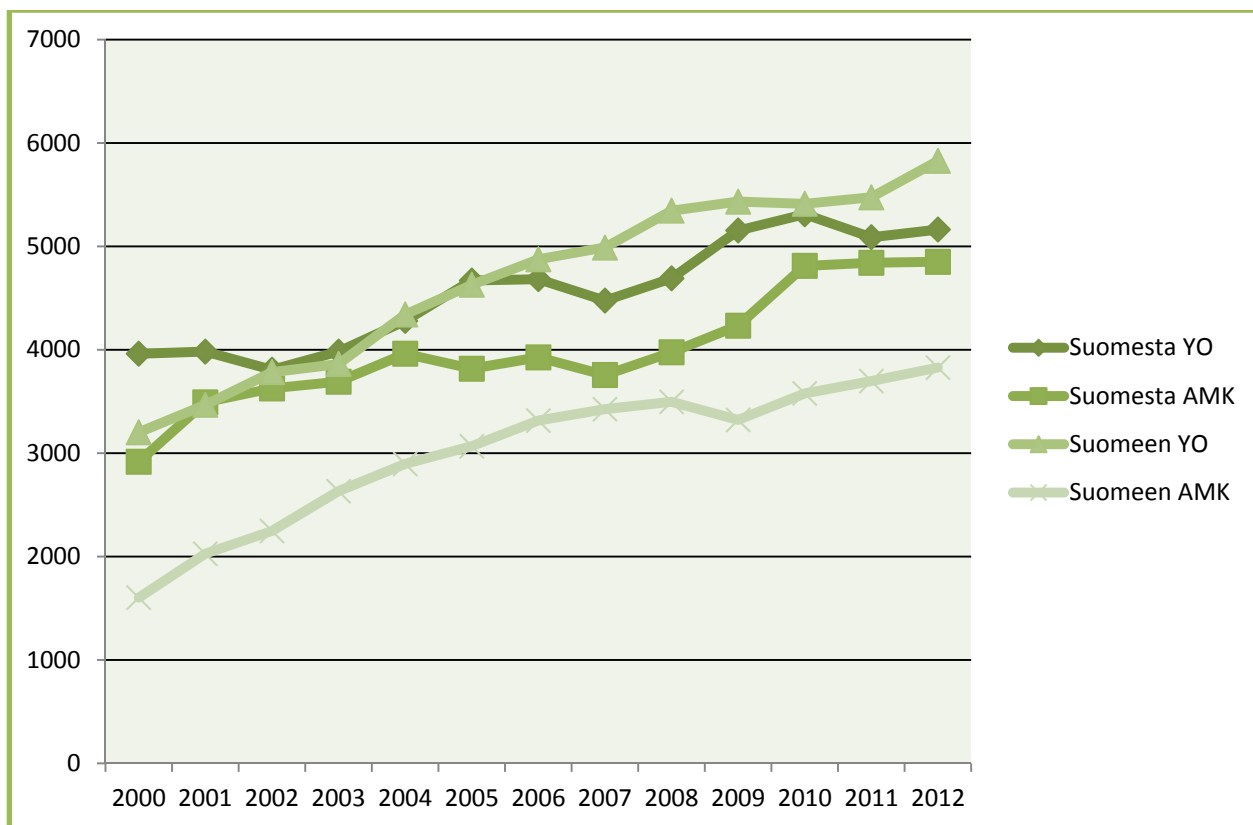
4 Pitkäkestoinen opiskelijaliikkuvuus

4.1 Trendi 2000–2012

Vuonna 2012 Suomesta lähti ulkomaille yli 3 kuukauden jaksolle yhteensä 10 014 vaihto-opiskelijaa tai harjoittelijaa ja tänne saapui 9 655 ulkomaalaista opiskelijaa. Suomesta lähtevien opiskelijoiden määrä kasvoi vajaalla 100 henkilöllä edellisvuodesta. Koko 2000-luvun aikana korkeakouluopiskelijoiden vähintään 3 kuukauden mittaiset ulkomaanjaksot ovat kasvaneet 45 prosentilla, vaikka kasvukäyrässä on ollut muutamia notkahduksia. Liikkuvuus ulkomailta Suomeen on kasvanut tasaisemmin ja nopeammin. Vuosituhannen alusta määrät ovat noin kaksinkertaistuneet.

Kuvio 7. Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus korkeakouluissa 2000–2012

Kuvio 8. Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus korkeakouluissa 2000–2012, yliopistot ja ammattikorkeakoulut erikseen

4.2 Kehitys 2011–2012 sekä tasapaino tulijoiden ja lähtijöiden välillä

Vuonna 2012 Suomesta ulkomaille lähtevien määrä lisääntyi hieman edelliseen vuoteen verrattuna molemmilla sektoreilla: yliopistoissa 1,5 prosentilla, ammattikorkeakouluissa 0,2 prosentilla. Korkeakoulujen välillä on melko suuria eroja sen suhteen, kuinka paljon liikkuvuusluvut ovat kasvaneet tai pienentyneet viime vuodesta. Yliopistosektorilla kasvua on ollut enimmillään yli 100 prosenttia viime vuodesta ja vähennystä suurimmillaan 21 prosenttia. Ammattikorkeakoulusektorilla kasvua on ollut enimmillään 51 prosenttia ja vähennystä enimmillään 25 prosenttia.

Suomeen saapuvien määrä sen sijaan jatkaa edelleen kasvua sekä yliopisto- että ammattikorkeakoulusektorilla. Vuonna 2011 Suomeen tuli vajaat 500 ulkomaalaista opiskelijaa eli 5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Taulukon 2 viimeisessä sarakkeessa tarkastellaan saapuvien ja lähtevien opiskelijoiden välistä tasapainoa. Kun saapuvia ja lähteviä on yhtä paljon, suhdeluku on 100. Mikäli suhdeluku on yli 100, on saapuvia enemmän. Yliopistojen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus on jo useana vuotena painottunut saapuviin opiskelijoihin, joita on hieman lähteviä enemmän. Vastaavasti ammattikorkeakoulusektorilla ulkomaille lähteviä opiskelijoita on saapuvia enemmän. Yksittäisistä korkeakouluista löytyy tosin poikkeuksia kummallakin sektorilla.

	Suomesta 2012	Suomesta 2011	Muutos 2011– 2012, %	Suomeen 2012	Suomeen 2011	Muutos 2011– 2012, %	Tasapaino: Suomeen /Suomes- ta 2012, %
Kaikki korkeakoulut yhteensä	10014	9931	0,8	9655	9172	5,3	96,4
Yliopistot yhteensä	5163	5089	1,5	5827	5475	6,4	112,9
Helsingin yo	992	970	2,3	1048	983	6,6	105,6
Jyväskylän yo	503	441	14,1	415	388	7,0	82,5
Oulun yo	360	350	2,9	460	400	15,0	127,8
Tampereen yo	420	399	5,3	436	440	-0,9	103,8
Åbo Akademi	141	157	-10,2	259	254	2,0	183,7
Vaasan yo	206	217	-5,1	177	184	-3,8	85,9
Lapin yo	157	161	-2,5	235	203	15,8	149,7
Tampereen teknillinen yo	263	273	-3,7	451	411	9,7	171,5
Lappeenrannan teknillinen yo	191	200	-4,5	223	197	13,2	116,8
Svenska hhs	211	159	32,7	165	141	17,0	78,2
Sibelius-Akatemia	57	51	11,8	69	59	16,9	121,1
Teatterikorkeakoulu	11	8	37,5	6	8	-25,0	54,5
Kuvataideakatemia	13	5	160,0	26	22	18,2	200,0
Aalto-yo	856	827	3,5	937	840	11,5	109,5
Itä-Suomen yo	260	330	-21,2	480	445	7,9	184,6
Turun yo	522	541	-3,5	440	500	-12,0	84,3
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4851	4842	0,2	3828	3697	3,5	78,9
Arcada - Nylands Svenska Yhs	87	73	19,2	48	54	-11,1	55,2
Diakonia-amk	104	161	-35,4	27	24	12,5	26,0
Saimaan amk	263	212	24,1	151	166	-9,0	57,4
Humanistinen amk	73	71	2,8	47	37	27,0	64,4
Hämeen amk	178	199	-10,6	140	137	2,2	78,7
Jyväskylän amk	251	284	-11,6	321	248	29,4	127,9
Kajaanin amk	96	78	23,1	83	74	12,2	86,5
Kemi-Tornion amk	59	39	51,3	63	70	-10,0	106,8
Centria amk	101	94	7,4	84	89	-5,6	83,2
Kymenlaakson amk	146	169	-13,6	107	103	3,9	73,3
Lahden amk	273	254	7,5	153	171	-10,5	56,0
Laurea-amk	248	270	-8,1	233	245	-4,9	94,0
Mikkelin amk	144	170	-15,3	145	121	19,8	100,7
Oulun seudun amk	183	172	6,4	226	179	26,3	123,5
Pohjois-Karjalan amk	83	110	-24,5	73	46	58,7	88,0
Savonia amk	166	152	9,2	155	161	-3,7	93,4
Rovaniemen amk	120	137	-12,4	89	102	-12,7	74,2

Satakunnan amk	188	194	-3,1	140	130	7,7	74,5
Seinäjoen amk	142	119	19,3	213	197	8,1	150,0
Tampereen amk	346	328	5,5	294	263	11,8	85,0
Turun amk	422	349	20,9	333	331	0,6	78,9
Vaasan amk	107	137	-21,9	52	56	-7,1	48,6
Haaga-Helia amk	514	532	-3,4	305	292	4,5	59,3
Metropolia amk	453	462	-1,9	292	331	-11,8	64,5
Yhs Novia	104	76	36,8	54	70	-22,9	51,9

Taulukko 2. Opiskelijaliikkuvuuden kehitys 2011–12 ja tulevien opiskelijoiden suhde lähteviin korkeakouluittain

Koulutusaloittain tarkasteltuna liikkuvuus Suomesta on yliopistosektorilla lisääntynyt mm. kauppatieteellisellä ja yhteiskuntatieteellisellä alalla. Sen sijaan opiskelijamääriltään suurista aloista humanistisen ja teknillistieteellisen alan liikkuvuus on vähentynyt. Liikkuvuus Suomeen on yliopistosektorilla kasvanut voimakkaasti erityisesti psykologian ja lääketieteen aloilla. Yliopistosektorilla Suomeen tulijoita suhteessa lähteviin on erityisen runsaasti kuvataiteen ja lääketieteitten aloilla. Teologisen, oikeustieteellisen ja humanistisen alan liikkuvuus puolestaan painottuu voimakkaimmin Suomesta lähteviin.

Ammattikorkeakoulusektorilla opiskelijamääriltään suurimmista koulutusaloista liiketalouden ja hallinnon ala sekä tekniikan ja liikenteen ala ovat kasvattaneet Suomesta ulkomaille lähteneiden määrää 2012. Suomeen tulevien määrät ovat kasvaneet voimakkaimmin humanistisella ja kasvatusalalla sekä luonnontieteiden alalla. Ammattikorkeakoulusektorilla vain luonnontieteiden alalle tulee enemmän ulkomaisia opiskelijoita kuin täältä lähtee ulkomaille. Muilla aloilla liikkuvuus painottuu Suomesta ulkomaille lähteviin.

	Suomesta 2012	Suomesta 2011	Muutos 2011– 2012, %	Suomeen 2012	Suomeen 2011	Muutos 2011– 2012, %	Tasapaino: Suomeen /Suomes- ta 2012, %
Kaikki korkeakoulut yhteensä	10014	9931	0,8	9655	9172	5,3	96,4
Yliopistot yhteensä	5163	5089	1,5	5827	5475	6,4	112,9
Teologinen	31	36	-13,9	11	9	22,2	35,5
Humanistinen	878	911	-3,6	777	694	12,0	88,5
Taideteollinen	128	134	-4,5	174	157	10,8	135,9
Musiikkiala	57	53	7,5	69	59	16,9	121,1
Teatteri- ja tanssiala	11	8	37,5	6	8	-25,0	54,5
Kasvatustieteellinen	237	262	-9,5	324	286	13,3	136,7
Liikuntatieteellinen	37	24	54,2	34	38	-10,5	91,9
Yhteiskuntatieteellinen	653	631	3,5	668	668	0,0	102,3
Psykologia	54	42	28,6	99	69	43,5	183,3
Terveystieteet	32	28	14,3	53	53	0,0	165,6
Oikeustieteellinen	294	261	12,6	246	246	0,0	83,7
Kauppatieteellinen	1308	1217	7,5	1202	1187	1,3	91,9
Luonnontieteellinen	302	314	-3,8	431	456	-5,5	142,7

Maatalous- metsätieteellinen	151	125	20,8	177	194	-8,8	117,2
Teknillistieteellinen	859	883	-2,7	1299	1137	14,2	151,2
Lääketieteellinen	62	96	-35,4	127	90	41,1	204,8
Hammaslääketieteellinen	5	11	-54,5	16	21	-23,8	320,0
Eläinlääketieteellinen	10	12	-16,7	26	32	-18,8	260,0
Farmasia	33	36	-8,3	62	49	26,5	187,9
Kuvataideala	13	5	160,0	26	22	18,2	200,0
Tuntematon	8	0	-	0	0	-	0,0
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4851	4842	0,2	3828	3697	3,5	78,9
Humanistinen ja kasvatusala	67	68	-1,5	36	23	56,5	53,7
Kulttuuriala	531	525	1,1	381	335	13,7	71,8
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1505	1481	1,6	1472	1481	-0,6	97,8
Luonnontieteiden ala	97	93	4,3	108	70	54,3	111,3
Tekniikan ja liikenteen ala	921	920	0,1	796	804	-1,0	86,4
Luonnonvara- ja ympäristöala	106	112	-5,4	103	101	2,0	97,2
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	932	976	-4,5	596	578	3,1	63,9
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	692	667	3,7	330	305	8,2	47,7
Tuntematon	0	0	-	6	0	-	-

Taulukko 3. Opiskelijaliikkuvuuden kehitys 2011–2012 ja tulevien opiskelijoiden suhde lähteviin koulutusaloittain.

4.3 Aktiivisuus opiskelijaliikkuvuudessa

Aktiivisuutta kansainvälisessä liikkuvuudessa tarkastellaan tässä suhteuttamalla vuosittaiset liikkuvuusluvut uusien opiskelijoiden ja suoritettujen tutkintojen määrään. Tiedot uusista opiskelijoista ja tutkinnoista on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön Vipunen-tietovarastosta. Ammattikorkeakouluissa oli vuonna 2012 uusia opiskelijoita 32 054 ja suoritettiin 23 829 tutkintoa. Yliopistosektorilla oli vuonna 2012 uusia opiskelijoita 19 853 ja suoritettiin tutkintoja 29 225.

Uusien opiskelijoiden ja tutkintojen määrään suhteuttaminen antavat erilaisen kuvan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden liikkuvuusaktiivisuudesta. Kun liikkuvuusluvut suhteutetaan uusien opiskelijoiden määrään, näyttäytyy yliopistosektori selvästi aktiivisemmalla kansainvälisessä liikkuvuudessa. Yliopistoissa ulkomaille lähtee vuosittain 26 prosenttia uusien opiskelijoiden määrästä, ammattikorkeakouluissa vain noin 15 prosenttia. Mutta kun liikkuvuusluvut suhteutetaan tutkintojen määrään, ovat ammattikorkeakoulut aktiivisempia. Ammattikorkeakoulusektorilla ulkomaille vuosittain lähtevien määrä vastaa 20 prosenttia tutkintojen määrästä, yliopistosektorilla 18 prosenttia. Erot selittyvät sillä, että ammattikorkeakouluihin otetaan runsaasti uusia opiskelijoita, mutta selvästi harvempi suorittaa tutkinnon. Osa siis jättää opinnot kesken tai vaihtaa opiskelupaikkaa. Yliopistoissa tutkintojen määrää taas nostaa se, että siellä yksi uusi opiskelija suorittaa lähtökohtaisesti kaksi tutkintoa: kandidaatin ja maisterin. Lukuja onkin tarkoituksenmukaisempaa verrata kummankin sektorin sisällä, ei niinkään sektoreiden välillä. Kummallakin sektorilla on suuria eroja korkeakoulujen välillä liikkuvuusaktiivisuudessa.

	Liikkuvuus Suomesta		Liikkuvuus Suomeen	
	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %
Kaikki korkeakoulut yhteensä	19,3	18,9	18,6	18,2
Yliopistot yhteensä	26,0	17,7	29,4	19,9
Helsingin yo	27,2	17,1	28,7	18,0
Jyväskylän yo	25,9	18,3	21,4	15,1
Oulun yo	21,0	13,4	26,8	17,1
Tampereen yo	27,9	15,8	29,0	16,4
Åbo Akademi	15,4	15,0	28,2	27,6
Vaasan yo	25,8	25,2	22,2	21,6
Lapin yo	34,8	15,1	52,1	22,7
Tampereen teknillinen yo	25,5	17,4	43,7	29,9
Lappeenrannan teknillinen yo	26,8	19,8	31,3	23,2
Svenska hhs	59,8	41,8	46,7	32,7
Sibelius-Akatemia	33,7	19,9	40,8	24,1
Teatterikorkeakoulu	18,0	11,3	9,8	6,2
Kuvataideakatemia	28,3	22,4	56,5	44,8
Aalto-yo	39,7	27,4	43,5	30,0
Itä-Suomen yo	11,8	9,6	21,8	17,8
Turun yo	24,3	15,9	20,5	13,4
Ammattikorkeakoulut yhteensä	15,1	20,4	11,9	16,1
Arcada - Nylands Svenska Yhs	17,5	21,5	9,7	11,9
Diakonia-amk	13,3	14,4	3,5	3,7
Saimaan amk	34,8	48,0	20,0	27,6
Humanistinen amk	18,9	25,0	12,1	16,1
Hämeen amk	12,1	16,6	9,5	13,1
Jyväskylän amk	15,8	21,0	20,2	26,9
Kajaanin amk	18,5	26,4	16,0	22,8
Kemi-Tornion amk	8,0	11,7	8,5	12,5
Centria amk	11,1	19,1	9,3	15,9
Kymenlaakson amk	14,7	20,2	10,8	14,8
Lahden amk	20,9	30,3	11,7	17,0
Laurea-amk	13,1	15,5	12,4	14,6
Mikkelin amk	13,5	16,0	13,6	16,1
Oulun seudun amk	10,2	14,5	12,6	17,9
Pohjois-Karjalan amk	9,9	13,1	8,7	11,5
Savonia amk	11,9	15,9	11,1	14,8
Rovaniemen amk	14,1	21,7	10,5	16,1
Satakunnan amk	14,0	18,9	10,4	14,1

Seinäjoen amk	12,1	17,8	18,2	26,7
Tampereen amk	17,5	18,6	14,9	15,8
Turun amk	19,8	23,4	15,6	18,4
Vaasan amk	15,2	23,7	7,4	11,5
Haaga-Helia amk	22,2	31,3	13,2	18,6
Metropolia amk	11,6	18,1	7,5	11,6
Yhs Novia	14,1	20,0	7,3	10,4

Taulukko 4. Liikkuvuus suhteessa uusien opiskelijoiden ja tutkintojen määrään korkeakouluittain 2012

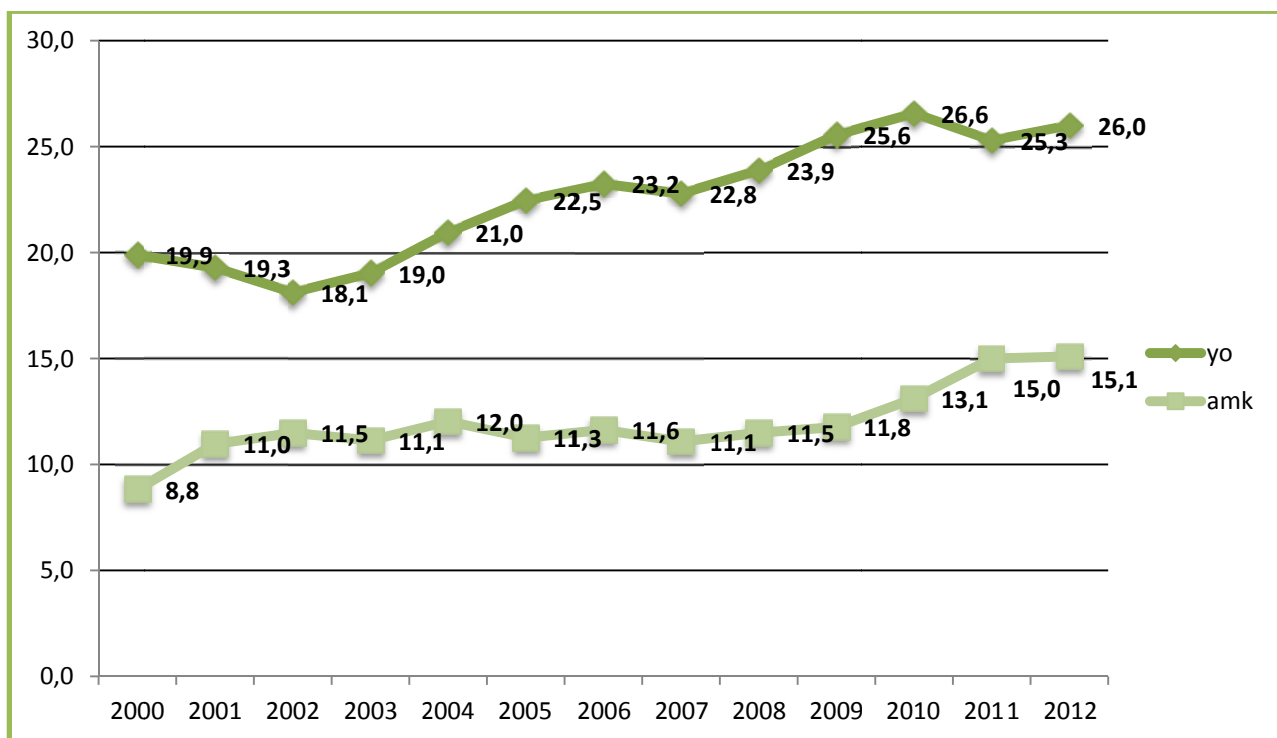
Koulutusaloista aktiivisimmin liikkuvat ammattikorkeakouluissa opiskelijat matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla sekä yhteiskunta, liiketalouden ja hallinnon alalla. Yliopistoissa aktiivisimpia liikkujia ovat oikeustieteen ja kauppatieteen opiskelijat. Ammattikorkeakouluissa samat alat eli matkailu-, ravitsemis- ja talousala sekä yhteiskuntatieteen, liiketalouden ja hallinnon ala myös vastaanottavat aktiivisimmin ulkomaalaisia vaihto-opiskelijoita. Yliopistoissa aktiivisimmat vastaanottaja-alat ovat kuvataideala, kauppatieteellinen, oikeustieteellinen sekä psykologia.

	Liikkuvuus Suomesta		Liikkuvuus Suomeen	
	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %
Kaikki korkeakoulut yhteensä	19,3	18,9	18,6	18,2
Yliopistot yhteensä	26,0	17,7	29,4	19,9
Teologinen	11,1	6,7	3,9	2,4
Humanistinen	35,0	21,6	31,0	19,1
Taideteollinen	31,9	27,5	43,4	37,3
Musiikkiala	33,7	19,9	40,8	24,1
Teatteri- ja tanssiala	18,0	9,9	9,8	5,4
Kasvatustieteellinen	11,3	7,0	15,4	9,5
Liikuntatieteellinen	24,0	18,7	22,1	17,2
Yhteiskuntatieteellinen	32,9	20,5	33,6	21,0
Psykologia	28,3	12,1	51,8	22,1
Terveystieteet	7,7	4,7	12,7	7,8
Oikeustieteellinen	59,9	27,2	50,1	22,8
Kauppatieteellinen	45,7	33,3	42,0	30,6
Luonnontieteellinen	9,0	9,5	12,9	13,6
Maatalous-metsätieteellinen	32,6	27,8	38,2	32,5
Teknillistieteellinen	24,5	17,2	37,1	26,0
Lääketieteellinen	15,4	4,5	31,6	9,1
Hammaslääketieteellinen	4,7	3,8	15,1	12,1
Eläinlääketieteellinen	16,9	7,0	44,1	18,3
Farmasia	11,1	6,9	20,9	13,0
Kuvataideala	28,3	22,4	56,5	44,8

Tuntematon	-	-	-	-
Ammattikorkeakoulut yhteensä	15,1	20,4	11,9	16,1
Humanistinen ja kasvatusala	14,7	21,2	7,9	11,4
Kulttuuriala	20,7	26,5	14,9	19,0
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	21,3	30,3	20,8	29,7
Luonnontieteiden ala	7,3	12,2	8,1	13,6
Tekniikan ja liikenteen ala	11,4	16,3	9,8	14,1
Luonnonvara- ja ympäristöala	12,6	17,6	12,2	17,1
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	9,8	11,6	6,3	7,4
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	31,6	46,7	15,1	22,3
Tuntematon	-	-	-	-

Taulukko 5. Liikkuvuus suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin koulutusaloittain 2012

Kuviossa 9 tarkastellaan vielä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen liikkuvuutta suhteessa uusiin opiskelijoihin 2000-luvulla. Ulkomaille lähtevien opiskelijoiden suhteellinen määrä on kasvanut runsaassa kymmenessä vuodessa sekä yliopisto- että ammattikorkeakoulusektorilla, vaikka kasvu ei olekaan ollut tasaista.

Kuvio 9. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijaliikkuvuus Suomesta ulkomaille suhteessa uusien opiskelijoiden määrään 2000–2012, %

4.4 Opiskelijaliikkuvuus alueittain

Aluejaon pohjana on Suomen läänijako, jossa Oulun ja Lapin läänit on yhdistetty yhdeksi luokaksi Pohjois-Suomi. Ahvenanmaa ei ole tarkastelussa mukana. Korkeakoulut on sijoitettu eri alueille hallinnollisen keskuksen mukaan³.

Liikkuvuus Suomesta ulkomaille on vuosina 2011–2012 kasvanut yliopistosektorilla muualla paitsi Itä-Suomessa. Itä-Suomessa liikkuvuus kasvoi edellisellä tarkastelujaksolla 2010–2011, joten tilanne on kääntynyt vuodessa päinvastaiseksi. Ammattikorkeakouluissa liikkuvuus Suomesta ulkomaille on kasvanut Länsi- ja Pohjois-Suomessa. Pohjois-Suomen ammattikorkeakoulut kasvattivat liikkuvuuslukujaan myös edellisen vuoden tarkastelussa.

Liikkuvuus ulkomailta Suomeen on puolestaan yliopistosektorilla lisääntynyt kaikilla alueilla, ammattikorkeakoulusektorilla muualla paitsi ei Etelä-Suomessa.

Suomesta	Yliopistot		Ammattikorkeakoulut	
	Liikkuvuus 2012	Muutos 2011–2012, %	Liikkuvuus 2012	Muutos 2011–2012, %
Etelä-Suomi	2331	5,0	2339	-2,7
Länsi-Suomi	2055	1,3	1661	5,1
Itä-Suomi	260	-21,2	393	-9,0
Pohjois-Suomi	517	1,2	458	7,5
Kaikki alueet yhdessä	5163	1,5	4851	0,2

Taulukko 6. Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus Suomesta alueittain 2011–2012

Suomeen	Yliopistot		Ammattikorkeakoulut	
	Liikkuvuus 2012	Muutos 2011–2012, %	Liikkuvuus 2012	Muutos 2011–2012, %
Etelä-Suomi	2474	10,0	1503	-3,7
Länsi-Suomi	2178	0,0	1491	7,7
Itä-Suomi	480	7,9	373	13,7
Pohjois-Suomi	695	15,3	461	8,5
Kaikki alueet yhdessä	5827	6,4	3828	3,5

Taulukko 7. Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus Suomesta alueittain 2011–2012

Taulukoissa 8 ja 9 tarkastellaan liikkuvuusaktiivisuutta alueittain suhteuttamalla lähtevien ja saapuvien määrät uusien opiskelijoiden ja tutkintojen määrään. Suomesta ulkomaille suuntautuvassa liikkuvuudessa Etelä- ja Länsi-Suomen korkeakoulut ovat Itä- ja Pohjois-Suomea aktiivisempia. Tämä trendi on toistunut jo

³ **Etelä-Suomi.** *Yliopistot:* Helsingin yo, Aalto-yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yo, Svenska handelshögskolan, Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu, Kuvataideakatemia. *Ammattikorkeakoulut:* Arcada, Diakonia, Saimaan amk, Haaga-Helia amk, Humanistinen amk, Hämeen amk, Kymenlaakson amk, Lahden amk, Laurea, Metropolia amk
Länsi-Suomi. *Yliopistot:* Jyväskylän yo, Turun yo, Tampereen yo, Åbo Akademi, Vaasan yo, Tampereen teknillinen yo. *Ammattikorkeakoulut:* Jyväskylän amk, Centria amk, Satakunnan amk, Seinäjoen amk, Tampereen amk, Turun amk, Vaasan amk, Yh Novia.
Itä-Suomi. *Yliopistot:* Itä-Suomen yo. *Ammattikorkeakoulut:* Mikkelin amk, Savonia amk, Pohjois-Karjalan amk.
Pohjois-Suomi. *Yliopistot:* Oulun yo, Lapin yo. *Ammattikorkeakoulut:* Kajaanin amk, Kemi-Tornion amk, Oulun seudun amk, Rovaniemen amk.

useana vuotena. Ulkomailta Suomeen suuntautuvassa liikkuvuudessa aktiivisimpia ovat Etelä-Suomen yliopistot ja Länsi-Suomen ammattikorkeakoulut.

Suomesta	Yliopistot		Ammattikorkeakoulut	
	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %
Etelä-Suomi	32,6	21,5	16,4	22,5
Länsi-Suomi	24,6	17,2	15,7	20,4
Itä-Suomi	11,8	9,6	11,9	15,2
Pohjois-Suomi	23,8	13,9	11,8	17,1
Kaikki alueet yhteensä	26,0	17,7	15,1	20,4

Taulukko 8. Liikkuvuus Suomesta suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin alueittain 2012

Suomeen	Yliopistot		Ammattikorkeakoulut	
	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %	Suhteessa uusiin opiskelijoihin, %	Suhteessa tutkintoihin, %
Etelä-Suomi	34,6	22,8	10,5	14,4
Länsi-Suomi	26,1	18,2	14,1	18,3
Itä-Suomi	21,8	17,8	11,3	14,4
Pohjois-Suomi	32,0	18,7	11,8	17,2
Kaikki alueet yhteensä	29,0	19,9	11,9	16,1

Taulukko 9. Liikkuvuus Suomeen suhteessa uusiin opiskelijoihin ja tutkintoihin alueittain 2012

4.5 Vaihto-opiskelu ja harjoittelu

Kansainvälinen harjoittelu on ammattikorkeakouluissa selvästi yleisempää kuin yliopistoissa. Ammattikorkeakoulujen Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta 40 prosenttia on kansainvälistä harjoittelua, yliopistoissa vain runsas kymmenen prosenttia. Ulkomailta Suomeen suuntautuvasta opiskelijaliikkuvuudesta vain pieni osa on harjoittelua.

	Suomesta			Suomeen		
	Vaihto-opiskelu	Harjoittelu	Harjoittelun osuus koko liikkuvuudesta, %	Vaihto-opiskelu	Harjoittelu	Harjoittelun osuus koko liikkuvuudesta, %
Kaikki korkeakoulut yhteensä	7383	2631	26,3	9214	441	4,6
Yliopistot	4452	711	13,8	5742	85	1,5
Ammattikorkeakoulut	2931	1920	39,6	3472	356	10,2

Taulukko 10. Vaihto-opiskelu ja harjoittelu 2012

Sekä vaihto-opiskelu että harjoittelu ovat lisääntyneet niin yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissa. Ainoan poikkeuksen muodostavat ammattikorkeakoulujen harjoittelujaksot ulkomaille, jotka ovat hieman vähentyneet edellisvuodesta.

	Suomesta			Suomeen		
	2011	2012	Muutos 2011–2012, %	2011	2012	Muutos 2011–2012, %
Vaihto-opiskelu	4403	4452	1,1	5433	5742	5,7
Harjoittelu	686	711	3,6	42	85	102,4

Taulukko 11. Vaihto-opiskelun ja harjoittelun kehitys yliopistoissa 2011–2012

	Suomesta			Suomeen		
	2011	2012	Muutos 2011–2012, %	2011	2012	Muutos 2011–2012, %
Vaihto-opiskelu	2871	2931	2,1	3367	3472	3,1
Harjoittelu	1971	1920	-2,6	330	441	33,6

Taulukko 12. Vaihto-opiskelun ja harjoittelun kehitys ammattikorkeakouluissa 2011–2012

4.6 Liikkuvuusjärjestelyt

Korkeakoulujen kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus on jo pitkään nojannut neljän järjestelyn varaan: Euroopan unionin Erasmus-ohjelmaan, korkeakoulujen omiin sopimuksiin, opiskelijan itse järjestämiin ja rahoittamiin vaihtopaikkoihin sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston Nordplus-ohjelmaan. Erasmus on suurin yksittäinen liikkuvuusjärjestely. Sen rooli korostuu erityisesti Suomeen saapuvassa liikkuvuudessa ja ammattikorkeakouluissa. Nordplus-ohjelma puolestaan palvelee ennen kaikkea yliopistoja ja Suomesta lähteviä opiskelijoita. Suomeen saapuvat hyödyntävät kohtalaisesti myös CIMO:n stipendejä.

Suomesta	AMK		YO		AMK+YO	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Erasmus	2745	56,6	2597	50,3	5342	53,3
Nordplus	60	1,2	414	8,0	474	4,7
Korkeakoulun oma sopimus	1034	21,3	1042	20,2	2076	20,7
ISEP	0	0,0	73	1,4	73	0,7
CIMOn ohjelmat ja stipendit	56	1,2	108	2,1	164	1,6
Muu EU-ohjelma	16	0,3	19	0,4	35	0,3
ASLA/Fulbright	0	0,0	5	0,1	5	0,0
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	28	0,6	97	1,9	125	1,2
IAESTE	2	0,0	22	0,4	24	0,2
Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto	3	0,1	10	0,2	13	0,1
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelmat	23	0,5	140	2,7	163	1,6
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	87	1,8	112	2,2	199	2,0
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	685	14,1	501	9,7	1186	11,8
Tuntematon	112	2,3	23	0,4	135	1,3
Yhteensä	4851	100,0	5163	100,0	10014	100,0

Taulukko 13. Liikkuvuusjärjestelyt Suomesta ulkomaille yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012

Suomeen	AMK		YO		AMK+YO	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Erasmus	2997	78,3	3963	68,0	6960	72,1
Nordplus	6	0,2	78	1,3	84	0,9
Korkeakoulun oma sopimus	658	17,2	937	16,1	1595	16,5
ISEP	9	0,2	70	1,2	79	0,8
CIMOn ohjelmat ja stipendit	108	2,8	247	4,2	355	3,7
Muu EU-ohjelma	8	0,2	41	0,7	49	0,5
ASLA/Fulbright	7	0,2	0	0,0	7	0,1
Muu opiskelijavaihto-ohjelma	9	0,2	79	1,4	88	0,9
IAESTE	1	0,0	16	0,3	17	0,2
Opiskelija- ja kansalaisjärjestöjen harjoittelijavaihto	0	0,0	0	0,0	0	0,0
CIMOn harjoittelijavaihto-ohjelmat	0	0,0	2	0,0	2	0,0
Muu harjoittelijavaihto-ohjelma	6	0,2	12	0,2	18	0,2
Free mover -opiskelu tai -harjoittelu	15	0,4	380	6,5	395	4,1
Tuntematon	4	0,1	2	0,0	6	0,1
Yhteensä	3828	100,0	5827	100,0	9655	100,0

Taulukko 14. Liikkuvuusjärjestelyt ulkomailta Suomeen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012

Vuonna 2012 liikkuvuus Suomesta ulkomaille kasvoi suurista liikkuvuusjärjestelyistä ainoastaan Erasmus-ohjelmassa, muissa on hienoista laskua edellisvuodesta. Ulkomailta Suomeen suuntautuvassa liikkuvuudessa sen sijaan kasvua oli kaikissa muissa järjestelyissä paitsi pohjoismaisessa Nordplus-ohjelmassa. Suomeen saapuvien Nordplus-opiskelijoiden määrä on laskenut jo useampana vuonna peräkkäin.

	Suomesta			Suomeen		
	2011	2012	Muutos 2011–2012, %	2011	2012	Muutos 2011–2012, %
Erasmus	5070	5342	5,4	6663	6960	4,5
Korkeakoulun oma sopimus	2095	2076	-0,9	1491	1595	7,0
Free mover	1271	1186	-6,7	367	395	7,6
Nordplus	510	474	-7,1	88	84	-4,5

Taulukko 15. Kehitys 2011–2012 suurimmissa liikkuvuusjärjestelyissä

Euroopan unionin Erasmus-ohjelma kattaa hieman yli puolet kaikista Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta, korkeakoulujen omat sopimukset viidenneksen ja opiskelijan itsensä järjestämä free mover -opiskelu runsaan kymmenesosan. Viimeisen viiden vuoden aikana suurimpien liikkuvuusjärjestelyjen suhteelliset osuudet ovat kehittyneet siten, että Erasmus on hieman kasvattanut osuuttaan, muiden järjestelyjen osuus on pysytellyt lähes ennallaan tai hieman laskenut. Ulkomailta Suomeen suuntautuvassa liikkuvuudessa Erasmus-ohjelman kautta tulee yli 70 prosenttia kaikista Suomeen tulevista opiskelijoista. Erasmus-ohjelman osuus on kuitenkin tasaisen hitaasti hieman laskenut. Vastaavasti korkeakoulujen omien sopimusten merkitys on kasvanut Suomeen tulevassa liikkuvuudessa; niiden kautta tulee jo lähes viidennes opiskelijoista.

Suomesta	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Erasmus	53,3	51,1	48,5	47,8	49,5	43,1
Korkeakoulun oma sopimus	20,7	21,1	20,2	21,7	21,9	22,5
Free mover	11,8	12,8	14,8	13,5	10,2	12,9
Nordplus	4,7	5,1	5,0	5,1	5,9	6,5

Taulukko 16. Suurimpien liikkuvuusjärjestelyjen osuus Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta 2007–2012, %

Suomeen	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Erasmus	72,1	72,6	74,5	73,9	75,7	76,7
Korkeakoulun oma sopimus	16,5	16,3	13,3	13,8	12,8	10,9
Free mover	4,1	4,0	4,1	4,4	3,4	3,3
Nordplus	0,9	1,0	1,1	1,4	1,0	1,5

Taulukko 17. Suurimpien liikkuvuusjärjestelyjen osuus ulkomailta Suomeen suuntautuvasta liikkuvuudesta 2007–2012, %

4.7 Yhteistyömaat ja maanosat

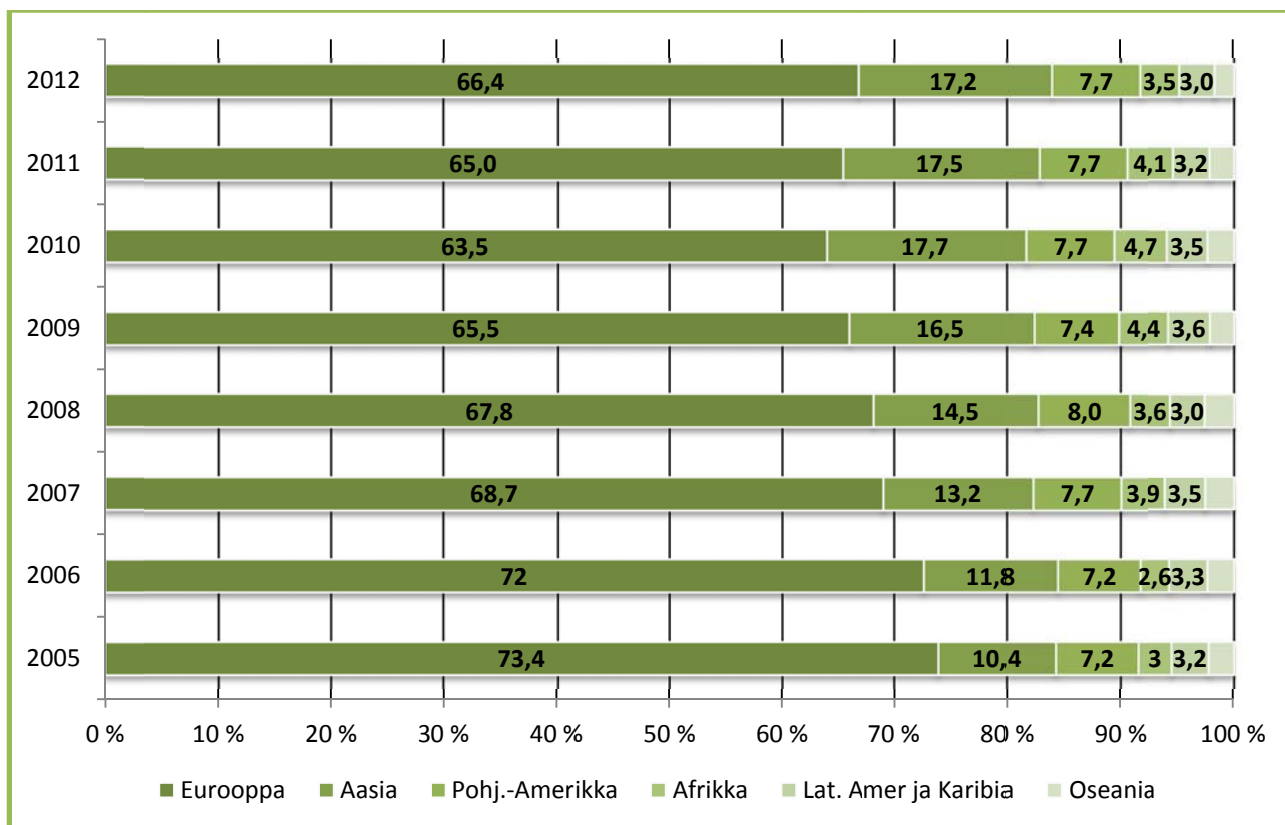
Taulukkoon 18 on koottu opiskelijaliikkuvuuden 20 yleisintä kohde- ja lähtömaata vuonna 2012. Suosituimpien kohdemaiden listalla noin puolet on läntisen Euroopan maita. Lisäksi listalta löytyvät Venäjä sekä Euroopan ulkopuolisista kohteista Yhdysvallat, Kiina, Kanada, Thaimaa, Japani ja Korea. 20 yleisintä kohdemaata kattavat kaksi kolmasosaa kaikesta Suomesta ulkomaille suuntautuvasta opiskelijaliikkuvuudesta.

Yleisimpien lähtömaiden listalla on enemmän itäisen Euroopan maita kuten Puola, Tšekki, Liettua, Unkari ja Viro. Siellä on myös Euroopan ulkopuolisia maita vähemmän kuin kohdemaiden listalla. Liikkuvuus ulkomailta keskittyy harvempiin maihin kuin liikkuvuus Suomesta; tästä kertoo mm. se, että taulukon 20 yleisintä lähtömaata kattavat 84 prosenttia kaikesta ulkomailta suuntautuvasta liikkuvuudesta.

Suomesta	AMK	YO	Yhteensä	Suomeen	AMK	YO	Yhteensä
Saksa	463	591	1054	Saksa	563	868	1431
Espanja	477	315	792	Ranska	475	741	1216
Britannia	358	352	710	Espanja	344	551	895
Ruotsi	182	407	589	Italia	142	363	505
Ranska	165	374	539	Venäjä	249	225	474
Yhdysvallat	197	325	522	Tšekki	173	234	407
Alankomaat	264	203	467	Alankomaat	222	138	360
Kiina	243	191	434	Kiina	119	215	334
Itävalta	133	188	321	Belgia	165	157	322
Venäjä	124	132	256	Puola	106	185	291
Kanada	118	134	252	Itävalta	136	150	286
Thaimaa	166	64	230	Korean tasavalta	130	130	260
Belgia	121	107	228	Britannia	117	134	251
Japani	88	120	208	Unkari	92	105	197
Tanska	79	116	195	Yhdysvallat	39	147	186
Italia	76	105	181	Liettua	80	75	155
Korean tasavalta	83	90	173	Japani	48	98	146
Irlanti	106	59	165	Portugali	56	76	132
Sveitsi	39	124	163	Viro	45	86	131
Tšekki	72	91	163	Turkki	49	82	131

Taulukko 18. Yleisimmät kohde- ja lähtömaat 2012

Euroopan osuus Suomesta ulkomaille suuntautuvasta liikkuvuudesta on 2000-luvulla tasaisesti laskenut paitsi parina viime vuotena, jolloin Euroopan maiden osuus kasvoi parilla prosenttiyksiköllä. Noin kaksi kolmasosaa liikkuvista suomalaisopiskelijoista menee johonkin Euroopan mahan. Aasian maat ovat 2000-luvulla kasvattaneet osuuttaan suomalaisopiskelijoiden kohteena. Pari viime vuotta Aasian osuus on pysynyt melko ennallaan. Ammattikorkeakouluopiskelijat lähtevät yliopisto-opiskelijoita useammin Aasiaan.

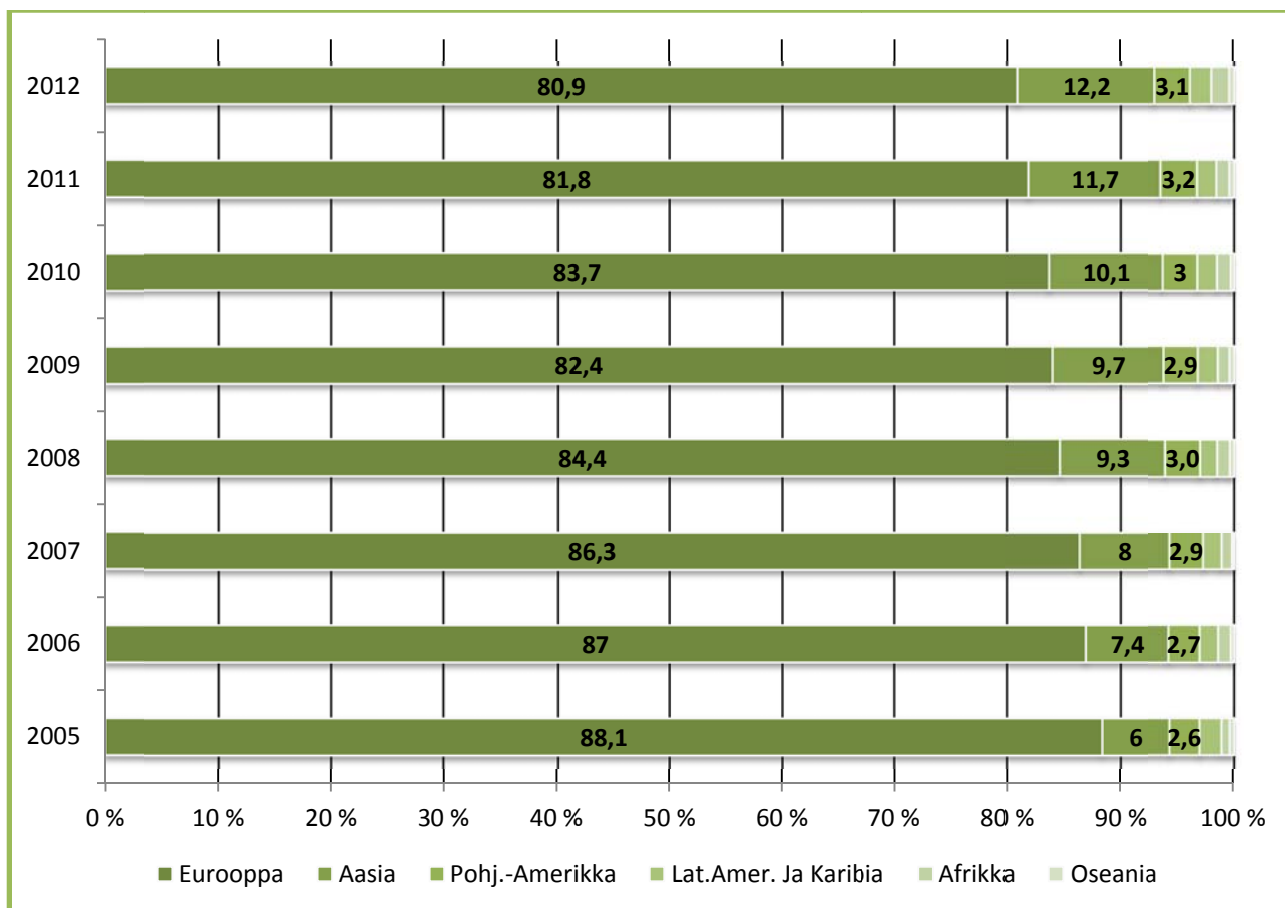

Kuvio 10. Opiskelijaliikkuvuus Suomesta maanosittain 2005–2012

Suomesta	AMK		YO		AMK ja YO	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Aasia	962	19,8	765	14,8	1727	17,2
Afrikka	240	4,9	112	2,2	352	3,5
Eurooppa	3091	63,7	3557	68,9	6648	66,4
Lat.Am. ja Karibia	142	2,9	163	3,2	305	3,0
Pohjois-Amerikka	315	6,5	459	8,9	774	7,7
Oseania	63	1,3	107	2,1	170	1,7
Tuntematon	38	0,8	0	0,0	38	0,4
Yhteensä	4851	100,0	5163	100,0	10014	100,0

Taulukko 19. Liikkuvuus Suomesta maanosittain yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012

Ulkomailta Suomeen tuleva opiskelijaliikkuvuus painottuu lähteviä virtoja enemmän Eurooppaan, joskin maanosan osuus on ollut laskussa 2000-luvulla. Ammattikorkeakoulujen saapuvat opiskelijat tulevat yliopistoja useammin jostakin Euroopan maasta.

Kuvio 11. Opiskelijaliikkuvuus Suomeen maanosittain 2005–2012

Suomeen	AMK		YO		AMK ja YO	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Aasia	432	11,3	743	12,8	1175	12,2
Afrikka	53	1,4	96	1,6	149	1,5
Eurooppa	3240	84,6	4571	78,4	7811	80,9
Lat.Am. ja Karibia	36	0,9	143	2,5	179	1,9
Pohjois-Amerikka	65	1,7	232	4,0	297	3,1
Oseania	1	0,0	42	0,7	43	0,4
Tuntematon	1	0,0	0	0,0	1	0,0
Yhteensä	3828	100,0	5827	100,0	9655	100,0

Taulukko 20. Liikkuvuus Suomeen maanosittain yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2012

4.8 Opintoaste ja koulutuksen tyyppi

Yliopistosektorilla eniten liikkuvat alempaa korkeakoulututkintoa suorittavat eli nk. Bachelor-vaiheessa olevat opiskelijat. Vajaa kaksi kolmasosaa yliopistojen lähtevistä opiskelijoista on heitä. Ylempää korkeakoulututkintoa eli maisterivaiheessa opintojaan on vajaa kolmasosa. Jatko-opintoja suorittavia on joukossa vain noin 3 prosenttia. Suomeen tulevien joukossa on hieman enemmän (42 %) maisterivaiheen opiskelijoita. Ammattikorkeakouluissa kansainvälinen liikkuvuus painottuu erittäin vahvasti nuorten

koulutukseen. Aikuisten koulutuksessa tai ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittajat liikkuvat vain vähän.

	Suomesta			Suomeen		
	2012	2011	2010	2012	2011	2010
Alempi korkeakoulututkinto (yo)	64,2	66,2	65,2	55,0	54,8	51,5
Ylempi korkeakoulututkinto (yo)	32,6	31,2	31,6	42,2	42,0	46,5
Lisensiaatin tai tohtorin tutkinto	3,1	2,6	3,1	2,9	3,2	2,0
Yliopistot yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	5163	5089	5311	5827	5475	5412
Ammattikorkeakoulututkinto (nuorten koulutus)	97,9	97,9	98,2	95,1	98,9	99,0
Ammattikorkeakoulututkinto (aikuisten koulutus)	1,8	1,8	1,6	1,3	0,1	0,1
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	0,3	0,2	0,2	1,6	0,7	0,4
Tuntematon	0,0	0,1	0	2,0	0,3	0,5
Ammattikorkeakoulut yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	4851	4842	4812	3828	3697	3578

Taulukko 21. Opiskelijaliikkuvuus opintoasteen (yo) ja koulutuksen tyyppin (amk) mukaan 2010–2012, %.

4.9 Sukupuoli

Vuonna 2012 37 prosenttia ulkomaille lähtevistä opiskelijoista oli miehiä. Miehet ovat aliedustettuja kansainvälisessä opiskelijaliikkuvuudessa, sillä 46 % yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoista on miehiä⁴. Suomeen tulevien ulkomaisten opiskelijoiden sukupuolijakauma on tasaisempi; heistä hieman vajaat puolet (44 %) on miehiä.

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Suomesta	37 %	36 %	38 %	35 %	34 %	34 %	36 %
Suomeen	44 %	43 %	44 %	44 %	44 %	46 %	47 %

Taulukko 22. Miesten osuus liikkuvista opiskelijoista 2006–2012

4.10 Liikkuvuusjakson kesto

Ulkomaanjaksojen Suomesta ulkomaille keskikesto on 5,0 kuukautta ja ulkomailta Suomeen 5,3 kuukautta. Yliopisto-opiskelijoiden liikkuvuusjaksot ovat keskimäärin noin kuukauden pidempiä kuin ammattikorkeakouluopiskelijoiden. Vaihto-opiskelijajaksot ovat harjoittelujaksoja pidempiä.

⁴ Lähde: Vipunen-tietokanta (<http://vipunen.csc.4.fi/fi-fi/Pages/default.aspx>). Tieto vuoden 2012 opiskelijoista.

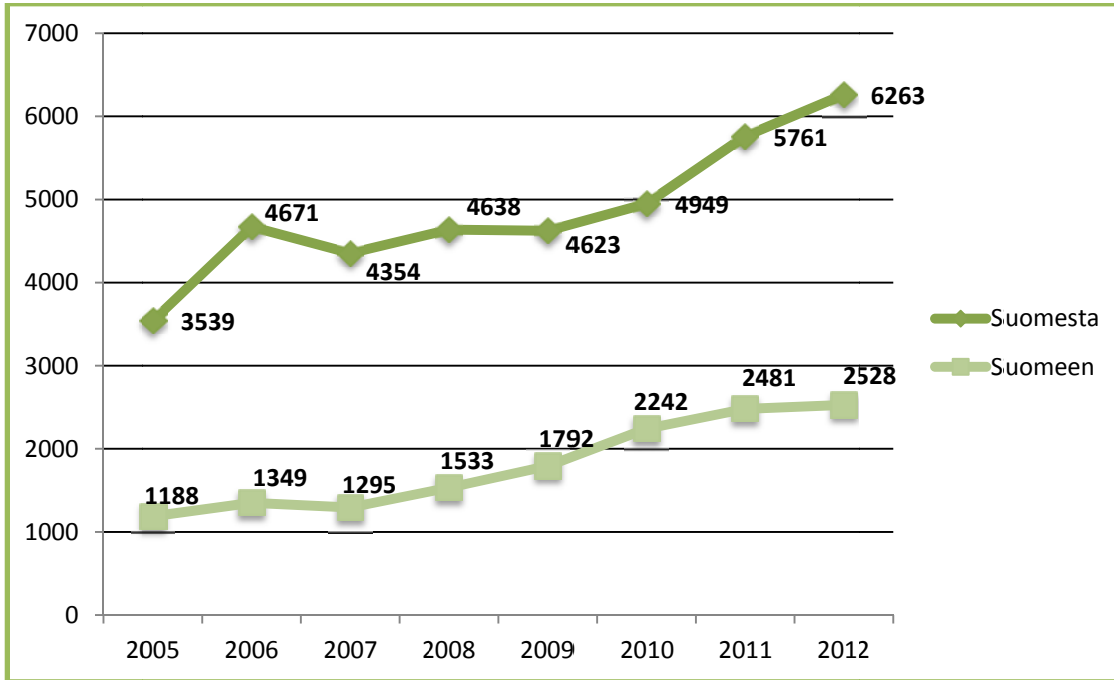
	Suomesta, kk	Suomeen, kk
Kaikki ulkomaanjaksot yhdessä	5,0	5,3
Yliopistojen ulkomaanjaksot	5,5	5,7
Ammattikorkeakoulujen ulkomaanjaksot	4,6	4,7
Vaihto-opiskelujaksot	5,5	5,3
Harjoittelujaksot	3,8	3,8

Taulukko 23. Liikkuvuusjaksojen keskimääräinen kesto 2012, kuukautta

5 Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus

5.1 Trendi 2005–2011

Lyhytkestoiseksi opiskelijaliikkuvuudeksi tilastoidaan yli viikon mutta alle kolmen kuukauden mittaiset ulkomaanjaksot. Korkeakoulujen alle 3 kuukauden mittaiset liikkuvuusjaksot ovat selvästi lisääntyneet, erityisesti jaksot Suomesta ulkomaille.

Kuvio 12. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus 2005–2012

5.2 Korkeakouluittain

Alle taulukkoon 24 on koottu lyhytkestoinen liikkuvuus sektoreittain ja korkeakouluittain. Iso osa liikkuvuudesta ulkomaille tapahtuu ammattikorkeakouluissa. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus on kasvanut viime vuodesta sekä yliopisto- että ammattikorkeakoulusektorilla. Varsinkin ammattikorkeakoulusektorilla lyhytkestoinen liikkuvuus on huomattavan runsasta, ulkomaille alle 3 kuukauden jaksolle lähtijöitä on lähes yhtä paljon kuin pitkäkestoisillekin liikkuvuusjaksoille.

	Suomesta	Suomeen
Kaikki korkeakoulut yhteensä	6263	2528
Yliopistot yhteensä	1526	983
Helsingin yo	558	335
Jyväskylän yo	108	217
Oulun yo	53	33
Tampereen yo	77	1
Åbo Akademi	6	2
Vaasan yo	4	56

Lapin yo	77	89
Tampereen teknillinen yo	13	33
Lappeenrannan teknillinen yo	6	22
Svenska hhs	25	1
Sibelius-Akatemia	9	3
Teatterikorkeakoulu	49	21
Kuvataideakatemia	108	5
Aalto-yo	253	30
Itä-Suomen yo	64	51
Turun yo	116	84
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4737	1545
Arcada - Nylands Svenska Yhs	64	44
Diakonia-amk	1	17
Saimaan amk	110	88
Humanistinen amk	24	0
Hämeen amk	89	104
Jyväskylän amk	343	125
Kajaanin amk	63	6
Kemi-Tornion amk	29	20
Centria amk	127	58
Kymenlaakson amk	139	13
Lahden amk	246	135
Laurea-amk	100	39
Mikkelin amk	129	149
Oulun seudun amk	70	54
Pohjois-Karjalan amk	201	91
Savonia amk	309	63
Rovaniemen amk	16	31
Satakunnan amk	89	29
Seinäjoen amk	317	14
Tampereen amk	603	192
Turun amk	34	40
Vaasan amk	70	45
Haaga-Helia amk	699	51
Metropolia amk	646	126
Yhs Novia	219	11

Taulukko 24. Lyhytkestoinen opiskelijaliikkuvuus korkeakouluittain 2012

5.3 Koulutusaloittain

Yliopistosektorilla teknillistieteellinen ja luonnontieteellinen ala lähettävät eniten opiskelijoita alle 3 kuukauden mittaisille liikkuvuusjaksoille. Luonnontieteelliselle ja humanistiselle alalle tulee runsaasti

ulkomaalaisia opiskelijoita lyhyille jaksoille. Suomeen tulevien kohdalla on tosin huomattava, että joukossa on huomattavan paljon ulkomaanjaksoja, joiden koulutusala on tuntematon.

Ammattikorkeakoulusektorilla eniten lyhytkestoista liikkuvuutta ulkomaille on yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Sen sijaan eniten opiskelijoita tulee sosiaali- ja terveystalalle.

	Suomesta	Suomeen
Kaikki korkeakoulut yhteensä	6263	2528
Yliopistot yhteensä	1526	983
Teologinen	10	0
Humanistinen	168	162
Taideteollinen	52	8
Musiikkiala	9	4
Teatteri- ja tanssiala	49	20
Kasvatustieteellinen	39	8
Liikuntatieteellinen	8	6
Yhteiskuntatieteellinen	137	67
Psykologia	7	0
Terveystieteet	21	14
Oikeustieteellinen	117	3
Kauppatieteellinen	124	25
Luonnontieteellinen	201	161
Maatalous-metsätieteellinen	105	1
Teknillistieteellinen	237	68
Lääketieteellinen	79	33
Hammaslääketieteellinen	4	4
Eläinlääketieteellinen	45	8
Farmasia	6	0
Kuvataideala	108	5
Tuntematon	0	386
Ammattikorkeakoulut yhteensä	4737	1545
Humanistinen ja kasvatustieteellinen	33	1
Kulttuuriala	705	103
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	1032	409
Luonnontieteiden ala	53	20
Tekniikan ja liikenteen ala	1114	335
Luonnonvara- ja ympäristöala	231	116
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	679	484
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	885	42
Tuntematon	5	35

Taulukko 25. Lyhytkestoinen liikkuvuus koulutusaloittain 2012

5.4 Yhteistyömaat lyhytkestoisessa liikkuvuudessa

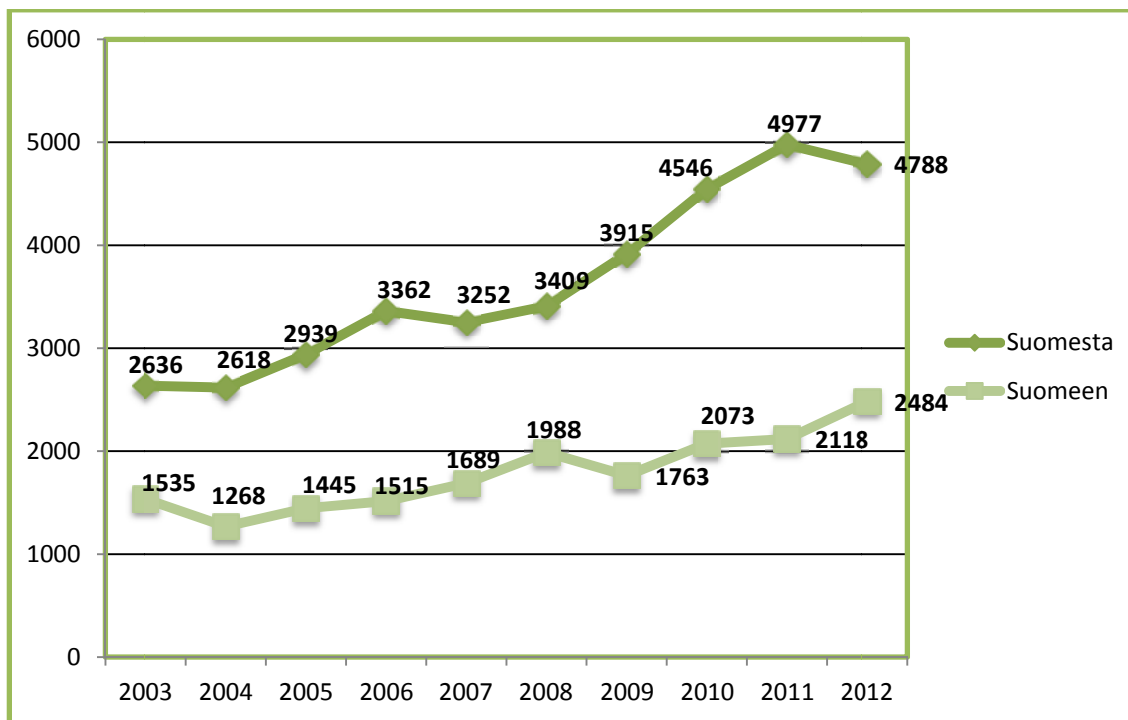
Varsinkin liikkuvuus Suomesta ulkomaille suuntautuu tyypillisesti lähelle. Alle kolmen kuukauden jaksoille mennään Saksaan ja naapurimaihin Ruotsiin, Venäjälle ja Viroon. Suomeen tullaan lyhyille jaksoille enemmän myös kauempaa, Yhdysvalloista tai Aasian maista.

Suomesta	lkm	Suomeen	lkm
Saksa	930	Saksa	342
Ruotsi	749	Venäjä	278
Venäjä	746	Alankomaat	150
Viro	318	Espanja	127
Alankomaat	279	Yhdysvallat	116
Espanja	209	Belgia	104
Ranska	194	Britannia	90
Yhdysvallat	189	Itävalta	90
Italia	186	Japani	84
Belgia	172	Kiina	62

Taulukko 26. Lyhytkestoisen liikkuvuuden yleisimmät kohde- ja lähtömaat 2012

6 Ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus

CIMOn toimeenpanema kansainvälisen liikkuvuuden tilastointi sisältää myös opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuuden tilastoinnin ammattikorkeakouluissa⁵. Myös opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus jaetaan lyhyt- ja pitkäkestoiseen. Pitkäkestoista liikkuvuutta ovat vähintään kuukauden mittaiset jaksot ulkomailla, lyhytkestoista vähintään viikon ja alle kuukauden mittaiset ulkomaanjaksot.

Kuvio 13. Opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus ammattikorkeakouluissa 2005–2012

Opettajat ja asiantuntijat ammattikorkeakouluissa tekevät vain hyvin vähän yli kuukauden mittaisia vierailuja. Pääpaino on lyhyissä jaksoissa. Pitkäkestoiset vierailut ovat vähentyneet viime vuodesta niin Suomesta ulkomaille (39 vuonna 2011) kuin ulkomailta Suomeenkin (81 vuonna 2011). Myös lyhytkestoiset jaksot Suomesta ulkomaille ovat vähentyneet (4938 vuonna 2011) ja ainoastaan lyhyet vierailut ulkomailta Suomeen ovat viime vuodesta lisääntyneet (2037 vuonna 2011).

Koulutusaloista määrällisesti eniten opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta on suurilla tekniikan, liiketalouden ja hallinnon sekä sosiaali- ja terveysaloilla. Sosiaali- ja terveysalalla on erityisen runsaasti Suomeen tulevaa opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuutta.

⁵ Yliopistoista kerätään tietoa opettajien ja tutkijoiden kansainvälisestä liikkuvuudesta suoraan opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämään Vipunen-tietokantaan (entinen KOTA-tietokanta).

	Suomesta		Suomeen	
	Pitkät vaihdot (yli 1 kk)	Lyhyet vaihdot (alle 1 kk)	Pitkät vaihdot (yli 1 kk)	Lyhyet vaihdot (alle 1 kk)
Humanistinen ja kasvatusala	0	281	1	145
Kulttuuriala	5	478	10	214
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	7	927	7	640
Luonnontieteiden ala	0	103	1	49
Tekniikan ja liikenteen ala	7	1020	10	428
Luonnonvara- ja ympäristöala	1	154	0	76
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	4	966	15	625
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	1	344	1	99
Muu/Tuntematon	5	485	5	158
Yhteensä	30	4758	50	2434

Taulukko 27. Ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuus koulutusaloittain 2012

Opettajien ja asiantuntijoiden maalistalla on samoja maita kuin opiskelijaliikkuvuudessakin. Venäjä on selvästi suosittu kohde- ja lähtömaa opettajien kuin opiskelijoiden keskuudessa. Kiina puolestaan ei ole esillä opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuuden kärkimaissa, vaikka se opiskelijoiden liikkuvuudessa on kymmenen kärjessä.

Suomesta				Suomeen			
Lyhyet vaihdot (alle 1 kk)	lkm	Pitkät vaihdot (yli 1 kk)	lkm	Lyhyet vaihdot (alle 1 kk)	lkm	Pitkät vaihdot (yli 1 kk)	lkm
Saksa	483	Ruotsi	3	Saksa	261	Kiina	16
Britannia	362	Australia	2	Venäjä	211	Yhdysvallat	7
Venäjä	356	Britannia	2	Britannia	196	Britannia	3
Belgia	262	Espanja	2	Alankomaat	162	Puola	3
Espanja	249	Namibia	2	Espanja	119	Espanja	2
Ruotsi	212	Ranska	2	Belgia	118	Irlanti	2
Alankomaat	179	Yhdysvallat	2	Liettua	113	Italia	2
Irlanti	177			Puola	107	Namibia	2
Ranska	166			Viro	78	Pakistan	2
Viro	161			Tanska	77		

Taulukko 29. Ammattikorkeakoulujen opettaja- ja asiantuntijaliikkuvuuden yleisimmät kohde- ja lähtömaat 2012

LIITE 1

Pitkäkestoinen (yli 3 kk) opiskelijaliikkuvuus maanosittain ja maittain 2012

Suomesta	AMK	YO	YHT	Suomeen	AMK	YO	YHT
Kaikki yhteensä	4851	5163	10014	Kaikki yhteensä	3828	5827	9655
Aasia	962	765	1727	Aasia	432	743	1175
Arabiemiirikunnat	9	1	10	Arabiemiirikunnat	2	1	3
Bahrain	1	0	1	Filippiinit	0	1	1
Bangladesh	5	0	5	Georgia	0	3	3
Filippiinit	8	3	11	Hong kong	14	29	43
Georgia	0	1	1	Indonesia	0	2	2
Hong kong	8	23	31	Intia	5	21	26
Indonesia	46	62	108	Iran	0	5	5
Intia	35	21	56	Israel	0	3	3
Iran	0	2	2	Japani	48	98	146
Israel	4	10	14	Kazakstan	0	1	1
Japani	88	120	208	Kiina	119	215	334
Jordania	1	2	3	Korean tasavalta	130	130	260
Kambodza	1	1	2	Kypros	4	3	7
Kiina	243	191	434	Malediivit	0	1	1
Korean demokraattinen kansantasavalta	1	0	1	Malesia	6	2	8
Korean tasavalta	83	90	173	Mongolia	0	3	3
Kypros	27	3	30	Nepal	4	1	5
Macao	0	2	2	Singapore	14	93	107
Malesia	63	31	94	Sri Lanka	0	1	1
Mongolia	1	0	1	Tadzikistan	0	1	1
Myanmar	0	1	1	Taiwan	13	35	48
Nepal	48	4	52	Thaimaa	6	9	15
Pakistan	2	1	3	Turkki	49	82	131
Singapore	11	81	92	Vietnam	18	3	21
Sri Lanka	3	2	5				
Tadzikistan	0	1	1				
Taiwan	12	33	45				
Thaimaa	166	64	230				
Turkki	29	13	42				
Uzbekistan	0	1	1				
Vietnam	67	1	68				
Afrikka	240	112	352	Afrikka	53	96	149
Algeria	0	1	1	Algeria	0	1	1
Benin	0	2	2	Botswana	4	2	6

Botswana	5	2	7	Egypti	0	3	3
Egypti	5	8	13	Etelä-Afrikka	4	16	20
Etelä-Afrikka	11	19	30	Etiopia	0	17	17
Etiopia	7	12	19	Ghana	1	2	3
Gambia	5	0	5	Kamerun	0	1	1
Ghana	29	7	36	Kenia	13	13	26
Guinea	0	1	1	Madagaskar	0	1	1
Kamerun	4	2	6	Malawi	2	3	5
Kenia	15	11	26	Mali	0	2	2
Liberia	1	0	1	Marokko	1	0	1
Madagaskar	1	1	2	Mosambik	7	0	7
Malawi	6	3	9	Namibia	7	4	11
Marokko	1	1	2	Ruanda	0	3	3
Mauritius	2	0	2	Sambia	2	3	5
Mosambik	8	0	8	Sierra Leone	0	1	1
Namibia	23	10	33	Swazimaa	2	0	2
Nigeria	9	2	11	Tansania	10	15	25
Ruanda	1	1	2	Tunisia	0	1	1
Sambia	12	5	17	Uganda	0	6	6
Senegal	0	1	1	Zimbabwe	0	2	2
Sierra Leone	1	0	1				
Somalia	0	1	1				
Swazimaa	36	0	36				
Tansania	34	16	50				
Tunisia	1	1	2				
Uganda	20	4	24				
Zimbabwe	3	1	4				
Eurooppa	3091	3557	6648	Eurooppa	3240	4571	7811
Alankomaat	264	203	467	Alankomaat	222	138	360
Belgia	121	107	228	Albania	0	1	1
Britannia	358	352	710	Belgia	165	157	322
Bulgaria	4	1	5	Bosnia-Hertsegovina	0	2	2
Espanja	477	315	792	Britannia	117	134	251
Färsaaret	1	0	1	Bulgaria	12	15	27
Irlanti	106	59	165	Espanja	344	551	895
Islanti	27	27	54	Irlanti	19	18	37
Italia	76	105	181	Islanti	1	6	7
Itävalta	133	188	321	Italia	142	363	505
Kreikka	26	25	51	Itävalta	136	150	286
Kroatia	11	8	19	Kreikka	42	64	106
Latvia	7	6	13	Kroatia	3	7	10

Liechtenstein	0	3	3	Latvia	27	64	91
Liettua	12	9	21	Liechtenstein	1	3	4
Luxemburg	2	3	5	Liettua	80	75	155
Makedonia	1	0	1	Luxemburg	1	4	5
Malta	26	8	34	Malta	2	0	2
Norja	46	76	122	Moldova	0	1	1
Portugali	71	66	137	Montenegro	0	1	1
Puola	33	20	53	Norja	7	27	34
Ranska	165	374	539	Portugali	56	76	132
Romania	3	2	5	Puola	106	185	291
Ruotsi	182	407	589	Ranska	475	741	1216
Saksa	463	591	1054	Romania	25	16	41
Serbia	1	3	4	Ruotsi	13	54	66
Slovakia	21	9	30	Saksa	563	868	1431
Slovenia	36	25	61	Serbia	0	7	7
Sveitsi	39	124	163	Slovakia	59	65	124
Tanska	79	116	195	Slovenia	27	16	43
Tšekki	72	91	163	Sveitsi	25	55	80
Ukraina	3	2	5	Tanska	10	42	52
Unkari	65	55	120	Tšekki	173	234	407
Venäjä	124	132	256	Ukraina	1	10	11
Viro	36	45	81	Unkari	92	105	197
				Valko-Venäjä	0	5	5
				Venäjä	249	225	474
				Viro	45	86	131
Pohjois-Amerikka	315	459	774	Pohjois-Amerikka	65	232	297
Kanada	118	134	252	Kanada	26	85	111
Yhdysvallat USA	197	325	522	Yhdysvallat USA	39	147	186
Latinalainen Amerikka ja Karibia	142	163	305	Latinalainen Amerikka ja Karibia	36	143	179
Argentiina	26	35	61	Argentiina	2	5	7
Brasilia	23	20	43	Brasilia	15	39	54
Barbados	7	3	10	Chile	0	12	12
Chile	22	29	51	Ecuador	0	1	1
Costa Rica	9	7	16	Jamaika	0	1	1
Dominikaaninen tasavalta	6	0	6	Kolumbia	0	9	9
Ecuador	4	0	4	Meksiko	18	59	77
Jamaika	2	2	4	Panama	1	0	1
Kolumbia	2	6	8	Peru	0	9	9
Meksiko	24	34	58	Puerto Rico	0	1	1
Nicaragua	1	2	3	Venezuela	0	7	7

Panama	0	2	2				
Peru	9	17	26				
Puerto Rico	0	1	1				
Saint Lucia	4	0	4				
Trinidad ja Tobago	1	0	1				
Uruguay	2	3	5				
Venezuela	0	2	2				
Oseania	63	107	170	Oseania	1	42	43
Australia	49	85	134	Australia	1	36	37
Fidzi	0	1	1	Uusi-Seelanti	0	6	6
Salomonsaaret	0	1	1				
Uusi-Seelanti	14	20	34				
Tuntematon	38	0	38	Tuntematon	1	0	1